

Negera?
Juozas Bimba operuotas.
Apie liaudies dainas.
A. Žmuidzinavičius.
Šeštadienio vakarą.
Rašo R. MIZARA

Darbo 2monių
Dienraštis
Kaina \$7.00 Metams
Queens Apskrity \$8.00
Užsienio \$9.00
Vienas numeris 5 c.
PRICE 5c A COPY

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ - LIBERTY
The Only Lithuanian Daily
in the Eastern States
110-12 ATLANTIC AVE.,
Richmond Hill 19, N. Y.
Tel. Virginia 9-1827-1828

No. 98

Richmond Hill 19, N. Y., šeštadienį, Geg. (May) 17, 1952

Metai 42-rieji, Dienraščio 34-tieji.

PLIENO DARBININKAI REIKALAUJA PANAIKINT REAKCINIUS ĮSTATYMUS

**Sako, amerikiniai reakcininkai
"pavojaingesni už komunistus"**

Generolas Charles F. Colson, vaduodamas generolą Dodd'ą, kuris buvo patekęs belaisviu pas karo belaisvius Koroje, davė žodį korėjiečiams ir kinams karo belaisviams, kad jie bus geriau traktuojami.

Jis pažadėjo, kad belaisviai nebus mušami, nebus kariai, — jiems bus duota daugiau maisto ir popieriaus rašymui.

Dabar naujasis mūsų karo komandierius Korojeje, generolas Mark W. Clark, visa tai atšaukia.

Vadinasi, korėjiečiai ir kinai karo belaisviai bus traktuojami po senovę.

Net buvusių mūsų karo komandierių Korojeje, generolas Ridgway, pasakė:

Jei nepildysime duotų karo belaisvius pažadų, bus bloga.

Zinoma, bus bloga.

Kodėl Pentagonas negali traktuoti karo belaisvių žmoniškai? Argi mums patiktų, jei šiaurės Korėjos vyriausybė traktuotų blogai mūsų karo belaisvius, esančius pas juos?

— o —

Ilgametis mūsų bendradarbis ir veikėjas, Juozas Bimba, šią savaitę buvo Patersono ligoninėje operuotas.

Laisviečiai linki Juozui sėkmingai pasveikti ir vėl stoti darban.

— o —

Mūsų bendradarbis J. N. šiame Laisvės numeryje kelia klausimą apie mūsų liaudies dainas, — ar visos liaudies dainos amžinos?

Zinoma, ne amžinos. Net ir "Kur bakažė samanota", nes atgyveno savo dienas, nes vjento bakūzių, Lietuvos žmonės šiandien stotasi naujus, gražius namus.

Bakūzių samanotų vietą užims mūsų namai.

— o —

"Kupinas didžiosios dvasinės šilumos ir džiaugsmo pasaulio pajautimo išėini iš parodos. Jaukios, saulėtos spalvos, erdvė, šviesa, graži, taikingoji broliškosios respublikos Lietuvos gamta, — visa tai gliai įstrina atmintin taltingo dailininko drg. A. Žmuidzinavičiaus dėka..."

Taip pasakė Maskvos universiteto profesorius G. Sidrovas, aplankęs 70 metų amžiaus A. Žmuidzinavičiaus kūrinių parodą, įvykusią Maskvoje.

— o —

Prieš 40 metų šitų žodžių rašytojui teko būti Lietuvių dailės parodoje Vilniuje.

Tuomet pats Žmuidzinavičius vedžiojo po parodą ir aiškino savo ir kitų kūrinių prasmę.

Per 40 metų dailininkas, aišku, daug paaugė kūrybiškai. Kaip būtų malonu pamatyti jo kūrinius, atliktus tarybinėje Lietuvoje.

Žmuidzinavičius — seniausias ir žymiausias Lietuvos vaizduojamojo meno meistras. Ir jis, 50 metų savo kūrybinio darbo sukakties proga, buvo visoje plačioje Tarybų Sąjungoje pagerbtas taip, kaip retas kuris kitas dailininkas.

Šlovė mūsų tautai, kad turi tokius vyrus, kaip A. Žmuidzinavičius!

— o —

Šiandien gegužės 17 d., Lietuvių Kultūriniam Centre, Richmond Hill, N. Y., įvyks koncertas vakaras.

Čia bus pagerbti Lietuvių Literatūros Draugijos centro sekretorius D. M. Solomskas ir II-rosios apskrities veikėjai: A. A. Lideikiene, A. Gilmanas ir J. Skiparis.

Jie bus pagerbti už ilgą

Philadelphia. — Didysis CIO Plieno Darbininkų Unijos suvažiavimas vienbalsiai užgėrė rezoliuciją, kuri ragina Kongresą:

Nušluoti Smitho ir MacCarrano įstatymus ir visus kitus, kurie "persekioja žmones vien tik už jų kalbas ir už nepatinkamas mintis." Tie įstatymai nukreipti prieš komunistus ir kitus vadinamus "neišikimuosius."

Rezoliucija sako: "Mes esame griežtai priešingi bet kokiems įstatymams, kurie apėržia laisvę minties, spaudos, susirinkimų ir organizacijų, nes tie įstatymai smaugia laisvą mintį ir pasiūlymus, kurie praityje taip daug prisidėjo prie mūsų šalies didybės..."

"O amerikiniai reakcininkai su žalingąja savo veikla yra daug kartų pavojingesni už neminių komunistų veiksmus."

Suvažiavimas kitoje rezoliucijoje reikalavo panaikinti Tafto-Hartley'o įstatymą. Tas įstatymas bando supancioti darbo unijas ir igalina valdžią su teisnų indžionkšmais laužyti streikus.

Suvažiavime dalyvauja 3,000 delegatų, atstovaudami daugiau kaip milijoną plieno pramonės darbininkų.

Senatorius smerkia, pelnagrobis

Ketvirtadienį suvažiavime kalbėjo demokratas se-

Streikieriai apgulė didžiulę laboratoriją

Pearl River, N. Y. — Streikavo 3,000 darbininkų, Darbo Federacijos unijistai, prieš milžinišką Lederle Laboratoriją ir vaistų gamyklą.

1,500 pikietininkų nuolat apgula užstreikuoją įmonę; užkerta streiklaužiams įėjimą ar išėjimą.

Kompanija todėl iš lėktuvų mėto apgultiesiems maistą bei kitus reikmenis.

Newark, N. J. — Pravažuodamas trokas užmušė 3 metų vaikutį Josephą Sokalskį, stovėjusį paliai savo namų šaligatvį.

metį gerą darbą, atlikta mūsų kultūros bare.

Dalyvaukite!

— o —

Mūsų vėjus, draugai laisviečiai, už sukėlimą \$10,000 dienraščiui išlaikyti, neina taip, kaip turėtų eiti.

Pasiskubinkite su dovana, nes ji visvien feikės duoti.

Baikime vėjų laiką, baikime jį garbingai, kaip pridera.

natorius Hubertas H. Humphrey. Smerkė plieno fabrikantus, kad jie atmeta valdinės darbo komisijos pasiūlymą — pakelti darbininkams uždarbį apie 26 c. valandai ir pripažinti uniją.

Sen. Humphrey sakė, plieno kompanijos reikalauja "juodrankiškai didelių pelnų, grobiškai aukšto kainų pakėlimo; tuo būdu jos stengiasi sunaikinti ir bet kokią valdžios kontrolę kainoms ir algoms."

Korėjos kare nukentėjo viso 108,413 jankių

Washington. — Apsigynimo departamentas geg. 14 d. pranešė, jog sekamai nukentėjo jau 108,413 Amerikos karių per mūsų Korėjos fronte.

Užmušta 19,096, sužeista 77,025, be žinios dingio 9,720, nelaisvėn pakliuvo 1,191.

1,391, kurie pirmiau buvo paskelbti dingusiais, sugrįžo.

Per savaitę iki šio pranešimo tokie nuostoliai padaugėjo 241.

Valdžia laukia aliejaus streiko užbaigos

Washington. — Valdžia ragina aliejaus — gazolino kompanijas ir 90,000 streikuojančių darbininkų visur eiti ir derybas dėl sutarties.

Tikisi, kad streikas neužilgo pasibaigs, pagal valdžios pasiūlymą — pridėti darbininkams po 15 centų už darbą per valandą.

Pora tūkstančių streikierių jau padarė sutartis su kompanijomis.

Kongresas pakelia kariam algas

Washington. — Kongresas vienbalsiai užgėrė bilį, siūlantį 4 procentais pakelti algas visiems ginkluotų jėgų nariams.

Tokiems algų pakėlimam bus išleista apie \$500,000,000 per metus.

Francūzų generolas tarsis su Amerikos valdžia, kaip sumušti vietnamiečius

Washington. — Atvyksta generolas Letourneau, francūzų general-gubernatorius Indo-Kinai. Jis pakviestas Amerikos valdžios pasitarti, kaip greičiau sumušti Vietnamo liaudininkus — komunistus. Vietnamas yra Indo-Kinos dalis.

ORAS. — Vėšiau ir gal bus lietaus.

SUKELKIME \$10,000

Dienraščio Laisvės paramai

Fondas Turi Būt Sukeltas iki Birželio 30, 1952

Fondo reikalas labai apleistas. Kolonijose retai kur rengiama pramogos, per mažai buvo šaukta susirinkimų pasikalbėjimui fondo reikalui. Tai o kas išeina. Prabėgo jau viršaus pusė laiko, skirta vėjui fondo sukėlimui, o fondo dar neturime nė pusės. Dienraščio finansinė padėtis bloga. Reikia veiksmo ir reikia tuojau veikti.

Dar nebuvo vėjus, kurio mūsų dienraštis nebūtų išvedęs sulyg pasibėžto plano. Argi šiame kartu mes darsileisime iki suklūpimo?

Rimtai apgalvojus, rodosi, nėra taip didelių priežasčių, dėl kurių mes turėtume suklūpti. Visų vyriausia priežastis vėjus nesisekimo yra mūsų pačių nepasimymas, apsilėidimas, atidėliojimas darbo ant toliau. Taip negali būti.

Turime stoti į darbą, turime vėjų išvesti, kaip suplanuota!

Prašome pasiskaityti gražių laiškelių, kurie turėtų įkvėpti pasiryžimo kiekvienam iš mūsų dirbti, iki fondo bus sukeltas.

"Gerbiamejii! Siunčiu \$20 čekį, iš kurio padengkite mano prenumeratą \$7, o kitus \$13 duodu į dešimties tūkstančių fondą.

Su guodone, S. Yurkin, New Britain, Conn."

"Brangūs Draugai Laisviečiai! Prisiunčiu \$17 čekį; \$7 už Laisvės prenumeratą, o (Tasa ant 6 puslapio)

Šiaurinė Korėja kaltina jankius už belaisvių atginklavimą

kariui prieš liaudininkus

Korėja. — Šiaurinės Korėjos liaudininkai derybose Panmundzome dėl paliaubų tvirtino, kad:

Amerikonai vis varu verčia belaisvius liaudininkus ir jų draugus kins atsisakyti grįžt namo; paskui apginkluoja tokius ir ruošia juos karo veiksmams prieš Šiaurinę Korėjos Liaudies Respubliką. Jūs amerikonoai taipgi planuoja pavar-tot kaip Čiang Kai-šeko kinių tautininkų talkininkus karui prieš Kinijos Liaudies Respubliką.

Liaudininkai smerkė aukščiausią amerikonų komandierių gen. Clarką, kuris sulaužė savo generolų Colsono ir Doddso pasižadėjimą, kad amerikonoai daugiau nevers belaisvius atsisakyti nuo grįžimo į savo tėvynes.

Vyriausias Šiaurinės Korėjos liaudininkų atstovas gen. Nam Il taip pat kaltino amerikonus, kad jie daro atominius ir bakterinius bandymus ant belaisvių liaudininkų.

Amerikonai atmetė tuos kaltinimus.

MacArthuras perspėja nerinkti generolą J. Valstijų prezidentu

Lansing, Mich. — Generolas MacArthur persergėjo, kad jei prezidentu būtų išrinktas generolas, tai būtų tragedija Amerikai. Jis kalbėjo Michigano valstijos seimelyje ir užreiškė, jog karininkų isigalėjimas valdžioje grėstų sunaikinti demokratinę šalies santvarką.

Nors MacArthuras neminėjo generolo Eisenhowerio, bet visi suprato, kad

jis kalba prieš Eisenhowerio kandidatūrą į prezidentus.

MacArthuras, tarp kitko, sakė:

Politiniai Amerikos vadai dabar beveik labiau bijo taikos, negu karo. Bet šiuo tarpu negresia joks artinio karo pavojus iš Sovietų Sąjungos pusės... Komunistų taktika yra ne karas, bet propagandos skleidimas.

Naujasis Amerikos laivas būsias visų greičiausias

Hampton Roads, Va. — Išplaukė jūron naujas keleivinis laivas United States, manoma, greičiausias pasaulyje. Jis yra 52,000 tonų ir turi 900 pėdų ilgio. Lėšavo apie 72 milijonus dolerių.

Laivas pritaikytas ir karreiviams gabenti karo metu. Todėl slepiama jo greitis.

Per mėnesį sulaukoma 40,000 slapukų ateivių

Washington. — Amerikinėse rubežių sargyba kas mėnesį sulauko bei grąžina atgal 40,000 žmonių, kurie bando slapta pereiti iš Kanados bei Meksikos į Jungtines Valstijas.

Washington. — Kongreso Atstovų Rūmas nusitarė sumažinti kongresmanams taksus.

GEN. BOATNER ŽADA PRISPAUST BELAISVIUS KOREJOS, LIAUDININKUS

Grasina atimti jiems senąsias teises, "pagal Genevos sutartį"

Kodže, Korėja. — Generolas Haydon L. Boatner isakė pašalinti raudonąsias vėliavas iš Kodže salos stovyklų, kuriose laikomi belaisviai Korėjos liaudininkai ir kinai.

Boatneris, naujasis belaisvių žardžių komendantas, užreiškė, kad jie iki šiol "per daug teisų turėjo," ir jis apkapos tas teises, esą, "pagal tarptautinę Genevos sutartį."

Vyriausias Amerikos ko-

mandierius Tolimiesiems Rytams, generolas Mark Clark paskyrė Boatnerį tų stovyklų viršininku vieton generolą Chas. Colsono.

Colsonas buvo pašalintas iš ten todėl, kad prižadėjo belaisviams įvairių palengvinimų. Mainais už prižadus belaisviai paleido generolą Fr. Doddą. Jie buvo suėmė Doddą ir išlaikė kaip savo kalinį per 78 valandas.

Colsonas raštu pasižadėjo patenkinti tūlus belaisvių reikalavimus ir kartu pripažino, kad amerikonoai laužė Genevos tarptautinę sutartį, žiauriai elgdamiesi su liaudininkais belaisviais ir net žudydami juos.

Nuteisė kalėjiman kukluksus plakikus

Washington. — Jungtinių Valstijų apskrities teismas nuteisė 10 North Carolinos valstijos kukluksų kalėti po 2 iki 5 metų už tai, kad jie grobė ne tik negrus, bet ir baltuosius žmones, gabeną pagrobtuosius į kita valstiją ir budeliškai plakė.

Tarp budelių yra buvusieji policijos viršininkai bei šerifai.

Tai dar pirmą kartą federalis teismas taip baudžia amerikinius fašistus — kukluksus pagal įstatymą prieš žmogvagius.

Končius nerado religinės laisvės Jugoslavijoje

New York. — Sugrįžo kunigas J. B. Končius, kuris 5 dienas važinėjo po Jugoslaviją. Jis, CARE siuntinių direktorius, sakė, jog Tito valdomoj Jugoslavijoje nėra jokios religinės laisvės.

Nors gana daug žmonių eina į bažnyčias, "bet nelaimė tiems mokytojams bei valdininkams, kurie bus pastebėti bažnyčioj," pridūrė kun. Končius.

Kiek dabar gyventojų Jungtinėse Valstijose

Washington. — Valdinis Cenzo Biuras apskaičiavo, kad Jungtinėse Valstijose dabar yra 156,405,000 gyventojų, tai yra 2,706,000 daugiau, negu pernai pava-sarį.

Amerikos ambasadorius ketina darbuotis už santar-ką su Sovietais

Maskva. — Naujasis Jungtinių Valstijų ambasadorius George F. Kennan, rusiškai kalbėdamas, pasižadėjo darbuotis, kad pagerintų santykius tarp Amerikos ir Sovietų Sąjungos.

Tunisija. — Tunisai išsprogino dar kelias bombas prieš francūzų įstaigas.

LAIVAM SUSIDŪRUS ŽUVO 4 JŪRININKAI

Wilmington, Del. — Upėje susidūrė gazolino laivas su kitu laivu. Eksplozdavo 700,000 galionų gazolino.

Nelaimėje žuvo 4 jūrininkai.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.

Established April 5, 1911

Every day except Sundays, Mondays, and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
TEL. VIRGINIA 9-1827-1828

President, GEORGE WARES; Sec.-Treasurer WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES
United States, per year \$7.00 Canada and Brazil, per year \$8.00
United States, per 6 months \$3.75 Canada and Brazil, 6 months \$4.00
Queens Co. 4.00 per six mos. Foreign countries, per year \$9.00
Queens Co. \$8.00 per year Foreign countries, 6 months \$4.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
under the Act of March 3, 1879.

AMALGAMEITŲ UNIJOS BALSAS

VAKAR LAISVĖJE rašė apie įvykstančius keleto
unijų suvažiavimus.

Šiandien smagu pažymėti, kad Amalgameitų unijos su-
važiavimas, įvykęs Atlantic City, N. J., vienbalsiai ir
drąsiai pasisakė:

- (a) už atmetimą Smitho įstatymo,
- (b) už atmetimą McCarran įstatymo,
- (c) už panaikinimą kongresinio Ne-amerikinio komi-
teto.

Rezoliucijoje, tarp kitko, sakoma:

"Smitho ir McCarrano įstatymai sudarė, iš tikrųjų,
legalę sistemą, kuri atmeta Teisių Bilių, konstituciją ir
mūsų tradicinius įstatymus..."

Tai tiesa, kurios nieks negali užginčyti.

Amalgameitų — vyriškų rūbų siuvėjų — unijos su-
važiavime buvo pakviesti du svečiai kalbėtojai: negrų
mokslininkas, Howardo universiteto profesorius Dr.
Johnson, ir aukščiausio šalies teismo teisėjas, William
O. Douglas.

Teisėjas Douglas ragino kriaučius kovoti už civilines
mūsų krašto žmonių teises. Tarp kitko, jis sakė:

"Jeigu jūs bijotės stoti kovon už žmonių civilines tei-
ses Amerikoje, tai jūs bijotės kovoti už pavergtų žmo-
nių teises ir Azijoje, ir Viduriniuose Rytuose. Jei jūs
manotė, kad kiekvienas, kuris išstoja su nauja idėja, gali
būti slapta komunistas, atstovaujantis Kremliui, tai jūs,
be abejo, nepasitikėsite ir žmonėmis, valstiečiais ir
darbo žmonėmis, kurie ryžtasi kovoti už aukštesnį gy-
venimo lygį."

Situos teisėjo Douglasso žodžius turėtų gerai įsitęmyti
ne tik kriaučiai, ne tik Amalgameitų unijos nariai, o ir
visi Amerikos darbo žmonės.

Fašizmas Amerikoje kelia galvą. Darbininkų judėji-
mas persekiojamas. Kiekvienas, kuris pasako atvirą žo-
dį už taiką ir geresnį darbo žmonių gyvenimą, yra
apšaukiamas raudonoju ir Maskvos agentu. Visa tai
nepatinka net ir teisėjui Douglasui.

Nepatinka tai kiekvienam, laisviau galvojančiam ir
padoresniam žmogui.

Beje, Brooklyno lietuvių kriaučių lokale tūli politi-
niai kerėpos pravarė rezoliucijas, stojančias už karą
ir pasiūlė šiam suvažiavimui. Bet tos rezoliucijos "ne-
matė šviesos" — jos buvo pasiūstos į gurbą.

Taip ir turi būti!

MIRĖ JAUNAS REDAKTORIUS

MASKVOJE mirė tarybinės vyriausybės organo,
"Izviestijų," redaktorius Vasilij Kurilenkov. Jis buvo
47 metų amžiaus.

Jis, faktinai, buvo vyriausio redaktoriaus padėjėju,
tarpai buvo dienraščio literatūrinio skyriaus redaktori-
umi. Kurilenkov mirė dar jaunas, taip sakant, vidur-
amžyje.

Tenka pasakyti, kad Tarybų Sąjungoje miršta daug
žymių žmonių, nepasiekę senesnio amžiaus. Tai, matyt,
yra dėl to, kad jie sunkiai dirba, daug studijuoja.

Prieš tūlą laiką Tarybų Sąjungoje buvo kilęs žmonių
balsas, reikalaujant, kad vadovaujantieji asmenys, seni
veikėjai, bolševikai, daugiau saugotų savo sveikatą, nes
jie yra labai brangūs, nes jie yra neįvertinami; jie yra
labai tarybinio krašto žmonės reikalingi.

Bet ne visi tarybiniai veikėjai to balso klauso: jie dir-
ba sunkiai, jie daug studijuoja. Be to, matyt, praėjus-
iame kare ne vienas jų prarado sveikatą. Taip buvo
ir su "Izviestijų" redaktoriu.

Kas Ką Rašo ir Sako

AR GI TAI NEBAISU?

Naujienose tūlas V. G.
apsiverkia dėl to, kad šie-
met Niūjorke raudonbau-
bių ("lojalumo") paradas
"nepasisekė." Lietuviai ten
nedalyvavo. Skaitome:

Tarp daugelio tautų ir gru-
pų, mėtęsi latvių ir estų, bet
šiais metais nebuvo lietuvių.
Mat letus lijo... Priešastis
"tinta", bet ta priežastis kitų
tautų nepaveikė. Atvydo, kad
pagrindinė priežastis kitų
glūdi ir derėtų ją iškelti vie-
šumon. Iki šiol viešus pasiro-
dymus bei paradas ruošdavo
New Yorko ALTaryba. Ji ir ši
kartą tai darė. Bet, deja, iš
visos Tarybos darbo ir pasi-
ruošimo jau iš anksto buvo
matyti, kad šiais metais lietu-
viai nepasirodys parade. Ta-
rybos vežimas įklimpo ir nū-
i vietos, kaip Krylovo pasa-
kėjeioje "Vėžys, gulbė ir ly-
dys" Tarybos pirm. Miklaus-
kas ir sekretorius S. Briedis
turėtų pagalvoti geriau, nes
neatomet lietus lis.

Dėl to, kad lietuviai "lo-
jalumo" parade nedalyvavo,
jie verti pasveikinti, nežiū-
rint, kad Naujienų bendra-
darbis dėl to susirgo gum-
bo liga.

"Lojalumo" paradas ruo-

šia ir juose dalyvauja fa-
šistiniai, anti - amerikiniai
gaivalai.

BELAISVIAI IR GENEVOS SUTARTIS

Vilnis rašo:

Genevos konvencija, kurią
1925 metais pasirašė didžiū-
ma valstybių, draudžia skirs-
tyti karo belaisvius, egzami-
nuoti juos, grasinti joms. Ge-
nevos konvencija draudžia
praktikuoti segregaciją karo
belaisvių pagrindu jų politi-
nių pažiūrų.

Generalas Rūgwa ir jo į-
galotiniai vesti derybas dėl
paliubų Korėjoj nesiskaito su
tėmis drausmėmis, kurias aiš-
kiai pabrėžia Genevos kon-
vencija. Jie nelegaliai skirsto
karo belaisvius į dvi kate-
gorijas. Vienus jie sutinka grąžin-
ti, o kitą pusę pasidėta savo
glėbį, pasiremus "žmoniš-
kumui". Kalbėti apie žmoniš-
kumą šiuo atveju daugiau ne-
gu ištisla. Koks pavojus gali
gresti tiems šiauriečiams ir
kinams belaisviams, kuomet
jie kiti namo?

Šiauriečiai ir kinai sutinka
grąžinti visus karo belaisvius,
atsižvelgdami į jų "gerus" ir
"blogus". Jie nesuskaldė be-
laisvių į dvi kategorijas.

Korėjiečių belaisvių kova už žmoniškesnį traktavimą

Mes žinome, kas atsitiko ko-
pia savaitę atgal: Koje sąloje
prie Pietinės Korėjos, kur lai-
komi dešimtys tūkstančių ko-
rėjiečių karo belaisvių, jie sa-
vo ruožtu paėmė belaisvien ko-
mandierių generolą Dodd'ą ir
jį paleido tikrai kuomet jiems
buvo žadėta, kad jie bus žmo-
niškai traktuojami.

Svarbiausias jų reikalavi-
mas buvo, kad būtų nustato-
ma juos kvotinėti apie jų iš-
tikimybę tam ar kitam. Ir
Amerikos geltonoji spauda
tuoju suriko: "Matote, ko-
munistai belaisvių vadai bijo,
kad per daug belaisvių pasisa-
kys prieš komunizmą. Kitaip,
kodėl jie taip nenori tų ap-
klausinėjimų — "skriningų".

Bet geltonoji spauda pasa-
koja tikrai pusę tiesos. Jeigu
apklausinėjimai būtų tik ap-
klausinėjimai, belaisviai nebū-
tų taip desperatiškai prieš
juos protestavę. Matyti, kad
jie ne tokie jau nekalti, tie
"skriningai". Atsiminkime,
kad Koje sąloje praktiškai vy-
ko kruvinių susirėmimų, kad
sargai sovė į beginklius belais-
vius užu spygliuotų vielų, kad
buvo dešimtys užmuštų ir šim-
tai sužeistų.

Kas atsakomingas už tai?
Jau seniai žinoma, kad jau-
kiai yra surekrutavę istisja
būrį Čiango agentų iš Taivano
(Formozos) ir Rhee agentų iš
Pietinės Korėjos, kurie turi
daug galios belaisvių stovy-
lose. Iš patyrimo yra gerai ži-
nyta, kad brutališkame elge-
syje su priešais niekas negali
perviršyti Čiango ir Rhee. Tie
kinai ir pietkorėjiečiai žval-
gybos karininkai, kuriems

duota nemaža galia virš ko-
rėjiečių liaudies ir kinų be-
laisvių, jau pasirūpina, kad
kruvinos provokacijos nesu-
baigtų. Mes galime įsivaizduo-
ti, kaip kinus belaisvius trak-
tuoja Čiango karininkas, kuris
dega neapykanta prieš Nau-
jąją liaudies valdomą Kiniją,
kuris aluoja kerštų už savo
privilegijų ir gal turty prara-
dimą. Mes taipgi galime įsi-
vaizduoti, kaip liaudiesius
belaisvius traktuoja Rhee
agentai.

Bet Amerikos karinių jėgų
štabas paneigia faktą, kad
Čiango ir Rhee agentai turi
galia virš belaisvių. Štabas
padarė pareiškimą, kad kalli-
nių apklausinėjime dalyvauja
tik "Amerikos armija ir armi-
jos samdytas personalas". Ta-
me ir šuo pakastas, "armijos
samdytame personale". Nes,
oficialiai fašistiniai kinai ir
korėjiečiai karininkai ir poli-
cininkai, kurie priskirti prie
stovyklų, yra tik vertėjai, "ei-
vilis samdytas personalas",
esą, be jokios galios. Bet tai
tik oficialiai. Jankiai žurnalis-
tai jau iškėlė, kad tie neva
"vertėjai" dažniausiai yra ge-
rai įgudę žvalgybininkai, kari-
ninkai arba policijos pareigū-
nai, kurie daug geriau nusi-
mano apie reikalus negu jau-
kių karininkai, ir pasekoje tie
vertėjai valdo stovyklas.

Jankiai ir Čiango bei Rhee
agentai daro viską, kad kuo
labiau įerzinti ir provokuoti
belaisvius. Tas mažas skai-
čius belaisvių, kuris pasidarė
išdavikiškas, buvo apginkluo-
tas ir jie pastatyti sargais.
Jiems leidžiama savo anksty-
vesnius draugus belaisvius
kankinti, įžeidinėti, mušti ir
tt. Apklausinėjimai dažnai
pravedami nakties viduryje.
Kuomet vasario 18-tą dieną
Koje sąloje prasidėjo riaušės,
tai buvo 3-čią valandą ryto,
tai yra, nakties viduryje. Ir,
kaip tada pranešė žinių agen-
tūros, tuo laiku pačioje sto-
vykloje buvo pravedamas ap-
klausinėjimas. Ne, apklausi-
nėjimai nepravedami nakties
viduryje, kuomet jie nebruta-
liškai, normalūs.

Ir kuomet mes girdime, kad
"dauguma belaisvių nenori
grįžti į savo komunistinius
kraštus", tik atsiminkime, ko-
kioje atmosferoje ten apklaui-
sinėjimai pravedami. Mes ta-
da suprasime, kad visas rei-
škas apie belaisvių grąžinimą
ar negrąžinimą buvo iškeltas

Klerikalų spaudoje nuolat rašoma, būk Lietuvoje ne-
leidžiama žmonėms melstis, būk ten tikyba esanti per-
sekiojama. Taip, žinoma, nėra.

J. JAKAITIS, iš Westboro, Mass., gavo iš savo bro-
laikio, Jakačio, iš SINTA UTŲ, laiską ir šį paveikslą.
Tai paveikslas westboriečio Jakačio sesutės, Onos,
laidotuvių. Jakačio brolaiškas, kuris lanko Lietuvos
Zemės ūkio akademiją, po paveikslu rašo: "1952 m.,
vas. 12 d. Sintautai. Iš kairės į dešinę antras Jūsų brolis
Juozas. Nuo kunigo — į dešinę trečia — sesutė Antosė.
Ketvirta prie karsto — Juozo žmona, ir už dėdienės
antra, biskį toliau nuo karsto, — mama — Jurgio žmo-
na."

Paveikslas rodo dar ką nors ir daugiau: iš jo matome,
jog Lietuvos žmonės gražiai apsirengę, gerai atrodo, na,
ir kurį nori, meldžiasi, kviečiasi į šermenis kunigus ir
su refiginėmis ceremonijomis laidojasi.

DARBININKO ŠEIMOJE

Vilniaus kailių fabriko
darbininkas Jonas Kondra-
tavičius gimė Molėtų raje-
no Anomislio kaime. Jo tė-
vas kumečiavo — pas dvari-
nininką Mackevičių. Pats Jo-
nas nuo mažens ganė gyvu-
lius pas buožes. Taip ir bū-
ty praėjus jo gyvenimas be-
sadarbuojant kaimo išnau-
dotųjų naudai, jeigu ne di-
džiosios permamos, paver-
tusias jo tėvynę žydinčia
socialistine respublika. Ta-
rybų valdžia plačiai atvėrė
Lietuvos darbo žmonėms vi-
sus kelius. Jonas Kondra-
tavičius nutarė tapti darbi-
ninku. Buržuazinėje Lietu-
voje kaimo vaikui išskant
darbo būtų tekę vaikščioti
su prašymais po fabrikus,
juo labiau, kad jis neturėjo
jokios specialybės. Visai
kas kita dabar. Tarybų
Lietuvoje, kaip ir visoje
Tarybų Sąjungoje, nėra ne-
darbo. Jonas greit pasi-
rinko patikusią jam profe-
siją ir netrukus jau dirbo
savarankiškai Vilniaus kai-
lių fabrike, gaudamas penk-
tąją kategoriją kaipo dažy-
mo cecho vilgytojas.

Pagrindinė darbo užmo-
kesčio sistema TSR Sąjun-
goje — vienetinė. J. Kon-
dratavičiaus uždarbis yra
pastovus. Jis uždirba ne
mažiau kaip 1,000 rublių
per mėnesį. Antai, 1951
metų spalio mėnesį jis už-
dirbo 1,175, lapkričio mėne-
sį — 1,014 ir gruodžio mė-
nesį — 1,290.

Iš gruodžio mėnesio už-
darbio fabriko buhalterija
išskaitė 119 rublių pajamų
mokesčio ir 12 rublių 90
kapeikų — kaip iš mažasei-
nio, t. y. iš viso 10,2 pro-
cento darbo užmokesčio. Jo-
kį kitų mokesčių ar kokių
nors pabaudų, kurias senais
laikais Lietuvos kapitalistai
taip plačiai praktikavo fa-
brikuose, Tarybų šalyje nėra.

Tuo būdu grynas J. Kon-
dratavičiaus uždarbis gru-
odžio mėnesį sudarė 1,158
rublius.

Jo žmona Julija Kondra-
tavičienė dirba Vilniaus
"Spartos" kojinių - trikota-
žo fabrike. Dabar ji kelias
savo kvalifikaciją, mokosi
dirbti prie guminių juostų
mašinų. Buržuazinėje Lie-
tuvoje Julijai už pamoky-
mą būtų tekę dar pačiai
mokėti. Kitokia yra padė-

tis tarybinėse įmonėse.
Gruodžio mėnesį Julija Kon-
dratavičienė grynais pinigais
gavo 500 rublių. Tuo
būdu J. Kondratavičiaus
šeimos uždarbis gruodžio
mėnesį sudarė 1,658 rublius.

Kondratavičiaus šeima
skiria daug dėmesio sūnui
auklėti. Jam šešeri metai,
jis lanko vaikų darželį. Ten
vaiką prižiūri prityrę au-
klėtojai, jis žaidžia su ki-
tais mažyčiais, išsisi. Vai-
kų darželyje jį valgydina
keturis kartus per dieną.
Už visa tai tėvai moka 100
rublių per mėnesį — sūtin-
kamai su darbo užmokes-
čiu. Tarybų valstybės pa-
galbos dėka pagrindinės iš-
laidos vaikui auklėti tuo
būdu neapsunkina tėvų.

Mokėti už butą, šildymą,
šviesą, vandenį ir kitus bui-
tinius patogumus, įskaitant
radijo naudojimą, Kondra-
tavičiai išleidžia per mėnesį
apie 80 rublių, t. y. maž-
daug 4,5 procento darbo už-
mokesčio. Priminsim, kad
buržuazinėje Lietuvoje dar-
bininkui tekdavo vien už
butą mokėti daugiau kaip
30 procentų savo uždarbio
ir, be to, atskirai už kurą,
vandenį, šviesą ir tt.

Kondratavičiaus šeima
gerai maitinasi. Vidutiniš-
kai maistas atsieina apie
700 rublių per mėnesį. Ne
mažiau kaip 600 rublių kas
mėnesį leidžiama rūbams
sau ir sūneliui bei žaisliu-
kams jam nupirkti. Apie
100 rublių per mėnesį šeima
sutaupo. Kitus pinigus Kon-
dratavičiai leidžia kultūri-
niams tikslams. Maždaug
kartą per savaitę jie eina į
kiną, ne rečiau kaip kartą
per mėnesį — į teatrą. Ne-
seniai Jonas ir mažasis Dai-
nis žiūrėjo vaikų pjese
"Katės namai."

J. Kondratavičius turi
nuosavą bibliotekėlę. Joje
nemaža vadovėlių: Jonas
ruošiasi pavasarį laikyti
egzaminus iš aštuonių vi-
durinės mokyklos klasių.
Čia yra ir geriausi lietu-
vių ir rusų klasikų kūri-
niai, mėgiami tarybinių ra-
šytojų kūriniai.

Mūsų aprašytoji darbi-
ninko šeima nėra išimtis.
Lygiai taip pasitūrimai gy-
vena ir kiti "Spartos" bei
Vito vardo fabriko darbi-
ninkai. Pasitūrijimas tvir-
tai įsigalėjo kiekvieno Lie-
tuvos darbo žmogaus name.

Reikalinga pabrėžti, kad
Tarybų Sąjungoje tam ti-
kra socialistinės valstybės
pajamų dalis skiriama, ne-

skaitant darbo užmokesčio,
gerinti darbo žmonių ir jų
seimų buičiai, patenkinti
gyventojų kultūriniais po-
reikiams. Visi TSRS pilie-
čiai ligos atveju gydomi ne-
mokamai. Kiekvienas dar-
bininkas ir tarnautojas kas-
met atostogauja, gaudamas
vidutinį darbo užmokesčio
jiems — dažnai nemokamai
arba su 70 procentų nuo-
laida — išduodamas atsilis-
nės į kurortus, sanatorijas
ar poilsio namus. Moterys
gauna papildomas apmoka-
mas atostogas nėštumo ir
gimdymo atveju. Daugia-
vaikės ir vienišos motinos
gauna iš valstybės pašal-
pas. Tarybinėse mokyklo-
se vaikai mokosi nemoka-
mai.

Visa tai ir daug kas kita,
kuo pasireiškia tarybinės
valstybės rūpinimasis dar-
bo žmonių gerove, padidina
tarybinio darbininko šeimos
biudžetą maždaug trisde-
šimt trim procentais.

Jonas ir Julija Kondra-
tavičiai jau dabar planuoja,
kaip jie vasarą praleisį sa-
vo atostogas Palangos ku-
rorte.

J. Variakojis

Nori Deportuoti Kiną, Kuris Kovojo Už JAV

Deportavimų banga vis di-
dėja. Norima deportuoti se-
nutes, kurios šioje šalyje jau
turi savo anūkus, ir kur jos
praleido visą gyvenimą, nori-
ma deportuoti asmenis, kurie
čia buvo atvežti kaip vaikai,
ir kurie jokios kitos šalies nei
neatmena, o dabar norima de-
portuoti jūreivį, kuris praeito
jo karo metu kovojo už mus,
ir kuris buvo paties preziden-
to už tą tarybą padėkotas.

Tas jūreivis yra kinų Har-
ry Chew, ir jau apie 14 mėne-
sių, kaip jis laikomas Ellis Is-
lande.

Harry Chew karo metu
tarnavo Amerikos prekybinia-
me laivyne, ir po karo jam
legaliai buvo leista apsigyven-
ti šioje šalyje. Jo laivas buvo
torpeduotas 1943-iais metais
Atlante, ir jis su kitais išsi-
gelbėjusiais jūrminkais per
kelias baisias dienas plūdū-
riavo mažiukyje gelbėjimosi
laivelyje.

Karui pasibaigus, kaip saky-
ta, jis apsigyveno šioje šaly-
je, nors dar nebuvo Amerikos
piliėtis. Kaip narys prekybi-
nio laivyno, kuris dalyvavo pa-
vojingame kariniame plaukio-
jime Atlante, jis gavo padė-
kos laiską nuo prezidento
Trumano... Jis vedęs Ameri-
kos piliētę ir pats padavė ap-
likaciją naturalizuotis.

Kaipo jūrininkas jis vėl no-
rėjo tarnauti ant laivo. Jis pa-
davė prašymą Pakraščio Sar-
gybai ir jam buvo duotas lei-
dimas būti jūreiviui, ir kartu
leidimas sugrįžti, kada jis tik
norį, šion šalin. Bet kuomet
jis grįžo 1951-mų metų kovo
mėnesį, jis buvo sumintas imi-
gracijos pareigūnų ir iki šios
dienos laikomas sumintas.

Amerikos Komitetas Sve-
turgimiams Ginti energingai
darbuojasi jo reikalui, kaip ir
reikalu kitų, kuriems deporta-
vimas grėsia. Valdžia teigia,
kad jis laikomas sumintas dėl
kalčių, kurių ji negalinti iš-
duoti. Jo advokatas Ira Gollo-
bin teigia, kad jeigu patys
kaltinimai nepaduosdami, kaip
čia galima jį ginti? Dabar
pranešama, kad Aukščiausias
teismas sutiko peržiūrėti jo
bylą.

Valdžia siūlo aliejaus streikieriam 15 c. priedą

Washington. — Valdžia
algų komisija siūlė 15 centų
pakelti valandinę algą 90,
000 streikuojančių aliejaus-
gazolino darbininkų.

Streikuojančių žibalo darbininkų pikietai, kurie, pasilikdami ant pakeliamo tilto In-
diana Harbor kanale, neprileido, kad kompanijos laivai praplauktų.

LITERATŪRA IR MENAS

ROJUS MIZARA.

TŪLI MIKO PETRAUSKO LAIŠKAI

Esu minėjęs, jog su Miku Petrausku teko ilgokai ir dažnai susirašinėti, deja, ne visi jo laišškai pas mane išliko.

Kaip darbe, gyvenime, taip ir susirašinėjime, Mikas buvo labai punktualus.

Minint 15-kos metų sukaktį nuo Petrausko mirties, įdomu prisiminti tai, ką jis kadaise galvojo tuo ar kitu klausimu. Laiškų, kuriuose jis liečia tūlus asmenis, dar gyvus, neskelbiu, nes man rodosi, tai nebūtų etiška, juo labiau, kad Petrauskas kai kuriuos (dainininkus, muzikus) kritiškai vertina.

Skelbiu porą „nekalčių“ jo laiškų, rašytų prieš 33-jis metus, — skelbiu išties.

Mikas Petrauskas, tiek daug davęs Amerikos lietuvių visuomenei, šiandien yra lyg ir pamirštas. Buvo renkamos aukos Dr. Šliupo paminklui, renkamos aukos Dariaus-Girėno paminklui statyti, o žymiajam dainiui, kompozitoriui, tiek daug ir ilgai dirbusiam mūsų kultūros dirvoje, — nieko! Reikėtų nors išsamesnė M. Petrausko biografija išleisti, — bet kas ją parašys, kas išleis?!

— — —
22 rugpjūtis, 1919.

Mylimas Rokai:—

Aš sau būnu kaime ir rašau „Elgetos Dukterį“, — rašau jau tretį aktą. Apie 1 rugsėjo grįšiu Bostonan ir gal tuojau važiuosiu New Yorkan, tad pasimatysime.

Kuomet užbaigsiu braižinį „Elgetos Dukterį“, tai bene pradėsiu „Pirmoji Gegužė“, — tai bus operetė, ir stengsiuosi ją parašyti lengvai, kad daugiau žmonių galėtų išpildyti. „Elgetos Dukterį“ — pilna opera, ir labai rimtai taisoma, taigi nei greit pastatyta negalės būti, nes pirmoj vietoj, kaip žinot, niekur nėra užtektinai pajėgų, o visuomenė surupūžėjusi, tik dalelė jos daile atjaučia. Intelektuališkai dar mūsų žmonės nėra gerai išsivystę, tai jie užsiganėdina labai žemos rūšies muzika, kaip kad populiariškos Amerikos dainos.

Jeigu „Laisvė“ bus dienraščiu, tai labai gerai, nes reikalinga turėt daugiau žodžių išreiškėjų. Galimas daiktas, kad aš kai-kia apie muziką ar daile pradėsiu rašyti.

Šį metą (vasarą) nebuvau nei karto parvažiavęs Bostonan, visą laiką čia esu, — Jūs tą vietą pamenant. Draugija veiktos pat rūšies, linksminasi tuščiai ir man kai-kada laiką gaisina. Jiems rodos, kad aš dirbu per daug ir naikinu tik atostogų laiką. Aš aiškinu, kad mano dabar pamainytas darbas, manęs nevargina, bet jie netiki.

Šį metą vasara gana lietinga, tai mažiau išeiname iš namų. Maudaus kas rytą, nors prausiuos ir nebaltai, bet vis dar ant vardo ropių sodint nebūtų galima.

Visiems laisviečiams labas dienas siunčiu, ypač Paukščiui ir Undžiui.

Geras dalykas, kad Jūs pasivažinėjate; kai ką rasite naują — gerai, kai ką atminsitė seną, tas ir gerai, ir tokiu būdu pasauliežvalga darosi erdvesnė. Spaudžiu delną. Jūsų M. Petrauskas.

P. S. Pavasary manau važiuot Lietuvon ir ten pradėt dirbtį operai ir simfonijai. Galimas daiktas, kad rudenyje padarysiu keletą koncertų. Iš tikrųjų, tai reikėtų paverst visą žiemą koncertavimui. Bet apie tai dar pagalvosiu, gal ir visai koncertų nedarysiu, nes čia žmonės labai šalti kas link dailės. Aš manau, kad socialistai, kuomet pradės sugebėt daugiau apie muziką, jie dirbs daugiau, negu kas kitas, nes jie pradžioje mano darbui daugiausiai priešinosi. Jie nesuprato svarbos to dalyko, nesuprato galės tokio veiksmo gyvenime. Dailė tai žmogaus dvasios biblija (knyga) ir ku-

ris sieloje tobulesnis žmonijai, tas mėgsta ir tokią knygą skaityt. Mažiausiai supranta muziką kiauulė, nes ji rūpinasi tik tuomi, kas jos lovyje yra. M. P.

Pridėti prie šio laiško galima tiek: M. Petrauskas draugavosi su tūlu South Bostono dantų gydytoju, berods, Dr. Brennan, kuris netoli Bostono, prie ežero, turėjo vasarnamį. Ten Petrauskas ir praleisdavo „vakacijas“ dirbdamas, — kurdamas muziką. Ten jis kartą buvo pasikvietęs poilsui ir šitų žodžių rašytoja.

Petrauskas mini socialistus — tuomet komunistų dar nebuvo, o buvo tik kairysis sparnas, — dauguma, — Amerikos Socialistų Partijoje. Tų pačių metų rudenį partijoje įvyko skilimas ir kairieji įkūrė komunistų partiją.

Petrauskas, žiemą, turėjo eilę koncertų ir jie buvo sėkmingi, visuomenė, — daugiausiai pažangioji, mūsų visuomenė, — ji šiltai įvertino.

Kitas laiškas:

South Boston, Mass.
10 rugsėjo, 1919

Mylimasai!

Jau aš sugrįžau namon po šventųjų atostogų ir pradėsiu senąjį darbą. Pavasary važiuosiu namon, tai nuo N. Metų iki užgavėnių manau padaryti koncertinį „tour“ a“ po Amerikos kolonijas — sudiev. Jeigu mūsų lietuviui įkainavo mano nekaltą, bet didelės kultūros darbą, tai gausiu iš jų parėmimą, o jeigu jie dar nebuvo tam dailės skyriui intelektualiai nuvokianti ir jo tikri puoselėtojai, na, tai neką gausiu. Norėtusi visgi už būta laiką Amerikoje kelionei turėti keletą škatikų. Prašysiu Jūs tą dalyką paremti; manau, kad rems daug žmonių.

Šį metą (vasarą.—R. M.) daug dirbau ir per 6 savaites buvau tik du kartus išvažiavęs pasivažinėti, — neišveždavo manęs iš namu. Užbaigiau braižinį II ir III aktų „Elgetos Dukterį“ operos. Tikrų atostogų, be darbo, turėjau tris dienas.

Maniau atvažiuot New Yorkan, bet dėl darbų išvažiuot negalėjau.

Muzikos žvilgsniu „Otello“ už „Traviatą“ stovi aukščiau, bet „Traviata“ turi daug populiarių motyvų, kurie daugeliui patinka.

Verdi, savo jaunėsiuose veikaluose, mažai turėjo filozofinės nuovokos; jis tvėrė melodijas ir tik melodijas. Jis harmonijai nebuvo prisirengęs tiek, kiek kad žmogui-kompozitoriui reikėtų, — jis tad stengėsi melodijomis žavėti ir jis tuomi daug atsiekė. Jis visą laiką buvo melodistu, bet vėlesniuose jo veikaluose jau matyt kur kas gražesnės ir įdomesnės harmonijos skraistėn įvyniotos melodijos, daugiau komplikotos, tad jau šiaip „griešnininkas“ mažiau jų gražume susigaudo.

Mažai ar visai muzikoje neišsilavinę mėgsta dainas tik vieno balso, vieną melodiją, o aukščiau išsilavinę mėgsta jau komplikuočius dalykus. Neišlavintą protą kartu einantieji keli motyvai nuvargina ir žmogus pradeda purtytis, jų „nemėgsta“, nes jo protą tas vargina, jis nemėgsta, nepratęs, profauti.

Širdingai Jus spaudžia.

M. Petrauskas.

P. S. Gabrėnas sužeistas, guli ligonbutyje US Naval Hospital, Brooklyn, N. Y. Nueikit aplankyti.

— — —
Apie operas Petrauskas žymėjo dėl to, kad aš, matęs tas dvi operas Niujorke, rašiau jam, pasisakydamas savo nuomone.

P. A. Gabrėnas — šiuo metu yra inžinierius ir gyvena New Jersey valstijoje. Kadaise jis gyveno M. Petrausko namuose, South Boston,

AR LIAUDIES DAINOS AMŽINOS?

Porą savaitių atgal teko pasiginčyti su jaunu vyru, atvykusiu iš Vokietijos, apie lietuvių liaudies dainas.

Jis sakė, kad liaudies dainų jokis komunistas, pagal savo „partijos liniją“, nenumarins. Jos yra amžinos ir gentkarčių gentkartės jas dainuos.

Jam atsakiau, kad jokiam komunistui nėra reikalo jas marinti, nes gyvenimo sąlygos jas gimdo ir numarina. Pavyzdžiui, priminiau jam kerdžiaus dainą:

*Aš užtriūbsiu anksti rytelį,
devyniomis triūbelėmis —
dešimta varinėle.*

Kada žmonės gyveno kaimuose, jie gyvulius ganė bendrai, samdė kerdžių ir jam mokėjo vasarinę algą. Kitį davė ir rūbus. Triūbą iš beržinės „tosies“, pats pasigaminavo.

Valgė pas ūkininkus padieniu. Bet, nepaisant, ar jis valgė vienam gale kaimo ar kitam, jis ateidavo viduryje kaimo ir triūbydavo „devyniomis triūbelėmis.“ Jomis keldavo merginas bei moteris melžti karvių.

Kuomet jis, po kiek laiko, užtriūbydavo varinėle, tai jau su piemenais varė gyvulius į pūdymus, ganyklas.

Kaimams išsiskirsčius į viensėdžius, kerdžius paliko nereikalingas, nes jie gyvulius ganė ar rišo kas sau. Kerdžiaus daina, kuri buvo taip garsiai dainuojama, ne tik piemenų, bet ir suaugusių, numirė. Jos daugiau niekas nedainuoja. Jis su šiuo privėdimu sutiko, ir nuėjo.

Lietuvos moteris per šimtmečius buvo ratelio vergė. Žiemos ilgomis naktimis ir trumpomis dienomis, visą laiką sėdėjo prie jo susikūpinusi, verpė.

Poetė Valsiūnienė savo eilėse prisiminė apie tai, sakydama: „Atsimenu, kuomet dar balanomis žibinome, kaip linų kuodelis virto plonu siūneliu.“

Nuo to plono siūnelio, seilėmis suvilgyto, ne vienos verpėjos pirštai nuplyšo!

Pavasario sulaukus naminėmis staklėmis audė tuos verpalus, dundino. Ji neturėjo laiko pasiskaityti jokios svietiškos knygos, apart maldaknygės. Ne veltui mes turime tiek daug kunigijos sufanatizuotų senų davatkų.

Dabar Tarybinėje Lietuvoje mašinos ir verpia ir audžia. Nereiks jaunai merginai dainuoti:

*Motule mano, širdėle mano,
ką aš darysiu pas anytėlę?
Kad aš neverčiau plonai linelių,
kad aš neaudčiau tankių drobelių.*

Ši nusiskundimo daina jau atgyveno savo amžių. Jei kuri sena verpėja ir audėja dainavimu perduos ją savo dukrai, — bus atmintis, o jei ne — amžina užmirstis...

Dabartinėje Lietuvoje pasoginių vedybų jau nėra. Žemė priklauso visiems. Tėvas negalės priversti sūnų, idant jis imtų brangią pasoginę merginą; kad vedybų dienoje sėdėtų už stalo šalia jo kokia nors kūda, ir priekin atkūsiu ilgą nosį, už pinigų vesta pati. Jam nereiks daugiau dainuoti:

*Šok, žirgeli, juodbėrėli,
kolėi nežėnotas;
kaip paimsiu sau mergelę—
tada tu nešoksi.
Tu stalinėn nestovėsi—
avižių neėsi.*

Sėrė avižomis juodbėrėli, kad pasirodžius būsimiems uošviams, jog turi gerus arklus ir jojo kelinton parapijon, kad ir pas apykvaish merginą, bile tik jos tėvai duoda gerą pasogą, idant ji, atėjusi gyvenimam, išmokėtų ne tik kitiems dalis, bet ir už juodbėrėlio suėstas avižas. Daugiau to nebus.

Dabar Lietuvos kolūkiuose ir linus mašinos rauja. Pranyks ir ši daina:

*Palankij, palankij saulelė teka,
pašlijų mergytė linūžius rauja.
O tai, o tai, linūžius rauja...*

Mašina keičia žmonių darbus, keičia ir dainas. Tiesa, ne visos liaudies dainos pranyks. Kurios turi tinkamą muziką, skambančią melodiją — kompozitorių knygosose pasiliks. Jas dainuos ir chorai ir solistai.

Liaudies apdainuota meilė, miškai, pievos, vandenys, javai. Pavasaris, vasara, paukščių čiulbėjimas, lietingas ruduo ir šaltoji žiemužė — pasiliks. Kitos bus užmirstos.

Laukiu kolūkio piemens naujos dainos. Kaip jis dainuoja ganydamas pulkus raguočių ir vilnuočių. Juk jų visų negali prišti.

Nors iš kiauulės mėsos padarytą dešrą myliu valgyti viešose vakarienėse su gapadinių sutuštintais rūkščiais kopūstais, bet apdainuoti jos ganyną nenoriu. Per penkias vasaras prisivaikiau ją užtektinai. Dabar jau jos nepavyčiau. Pilvą per sunkų užsiauginau...

Gal būt, nuo tos dešros ir kopūstų!
J. N.

Mėlinakės žydrios akys

Netikėtai, tyliai ir paslapčia, Ilgu, reikšmingu žvilgsniu, Mėlinakės žydrios akys Laumės burtais užkerėjo...

Meilės sukuryj, dieną ir nakčią, Aš klajojau tarp miglų... Mėlinakės žydrios akys Į mane visur žiūrėjo...

Padangė, už pilkųjų debesų, Nesudrumstoj paukščių sparnais, Mėlinakės žydrios akys Mėlina liepsna viliojo...

Tarp beržo svyrukočio šakų, Kai saulė leidos vakarais, Mėlinakės gelsvos kasos Supėsi supintos vėjo...

Slapsčiaus tarp miesto žiburių, Bet verpetuose šviesų Mėlinakės žydrios akys Į mane visur mirksėjo...

Apsuptas undynės melsvu tinklu, Sugrįžau aš dėl jos žvilgsnių... Mėlinakės žydrios akys Laisvą širdį nugalėjo...

Jonas Vasilis.

Konservatorija Vilniuje

Valstybinė Vilniaus konservatorija susiformavo kaip aukštoji mokykla po kariniais metais. 1947 metais ji gavo puikų pastatą Gedimino gatvėje. Broliškujų Tarybų Sąjungos respublikų muzikos įstaigos — Maskvos, Leningrado, Kijevo, Odesos konservatorijos — padėjo Vilniaus konservatorijai sukurti platų muzikos mokymo literatūros fondą, išskyrė jai nemažą kiekį muzikos instrumentų.

Valstybinėje Vilniaus konservatorijoje auklėjami visapusiškai apsišvietę, turį platų praktinį ir teorinį parengimą jauni muzikai. Kadaise buržuazinėje Lietuvoje konservatorijos jungė savyje pradinį, vidurinį ir aukštąjį muzikos mokslą. Jų programose nebuvo teorinių disciplinų. Moksleiviai išeidavo mokslo kursą, nesusipažinę su muzikos istorija, su įžymiausiųjų visu

laikų ir tautų kompozitorių kūrybinėmis biografijomis bei savybėmis. Dabar Tarybų Lietuvoje muzikos mokslas įgijo visiškai naujus bruožus. Greitai konservatorijos Lietuvos Tarybų Socialistinėje Respublikoje sukurta eilė vidurinių muzikos mokyklų, kurios yra nelyginant pakopos kelyje į konservatoriją. Konservatorija tapo tikra aukštąja muzikos mokykla, kur jaunimas įsigija platų specialų mokslą, tobulina savo gabumus iš anksto pasirinktoje muzikos srityje. Į Vilniaus konservatorijos programą, kaip ir į bet kurios TSRS aukštosios muzikos mokyklos programą, įeina tokie svarbūs skyriai, kaip marksistinė - lenininė estetika, įvairių meno formų istorija, gilūs pasaulinių muzikos genijų kūrybinio pakilimo studijavimas. Kartu programose numato-

ma visapusiškai supažindinti studentus su gimtosios šalies muzikos istorija ir jos muzikos folkloru. Šios disciplinos visai nebuvo senosios Lietuvos konservatorių mokslo programose. Liaudies kūryba — neišsenkama iškėpimo versmė kiekvienam dideliamei muzikui — buržuazinėje Lietuvoje buvo visiškai nepaisoma.

Dabar Vilniaus konservatorija, kurioje mokosi 236 studentai, turi 5 fakultetus: vokalinį, fortepijono - vargonų, chorų dirigavimo, kompozitorinį ir orkestrinį. Įvairias disciplinas konservatorijoje dėsto 92 dėstytojai ir jų tarpe — įžymiausieji Lietuvos muzikai. Artistas K. Petrauskas, A. Sodeika, laureatas prof. B. Dvarionas, laureatas prof. J. Švedas, žino-

mieji lietuvių dainininkai A. Staškevičiūtė, A. Kači-nauskas ir daugelis kit. Konservatorijai vadovauja josios augintinis, dabar — konservatorijos profesorius Jurgis Karnavičius. Per kelerius paskutinius metus konservatorija išugdė ištisą talentingų auginčių plejadą. Jie ne tik jau yra žinomi Tarybų Lietuvoje, bet ir nusipelnė platų populiarumą visoje tarybinėje šalyje. Geriausią Vilniaus operos ir baletto teatro jaunų dainininkų tarpe galima paminėti Jadvygą Petraškevičiūtę, Joną Stasiūną, Rimantą Siparį. Jie — konservatorijos auklėtiniai. Už savo kūrybinius pasiekimus teatre, ypač Musorgskio operoje „Borisas Godunovas“, jie susilaukė aukšto ir garbingo apdovanojimo — stalininės premijos. J. Petraškevičiūtė su pasisekimu dalyvavo viename „Prahos pavasario“ koncertų ir gavo šio tradicinio festivalio Čekoslovakijos respublikos sostinėje laureato vardą. Lietuvoje yra gerai žinomas konservatorijos auklėtinis, dabar — Lietuvos valstybinio dainų ir šokių ansamblio solistas P. Šteplius.

Pereitais metais Vilniaus konservatorija davė respublikai 55 didžiai apsišvietusius jaunus muzikus, ir jų tarpe — penkiolika dainininkų, devynis pianistus, dvylika atlikėjų styginiams ir pučiamaisiais instrumentais, keturis dirigentus, du kompozitorius.

Audringai besivystanti muzikos kultūra Tarybų Lietuvoje reiškia didžiulę paklausą naujoms kūrybinėms pajėgoms. Jauniems muzikams, baigiantiems konservatoriją, yra atviras platus kelias į gyvenimą, į darbą ir kūrybą. Dar nespėję baigti konservatoriją, pasiūgintiniai gauna pasiūlymus dirbti Lietuvos teatruose, įvairiuose muzikos ansambliuose ir orkestruose, dirbti mokytojo darbą muzikos mokyklose. Nurodysim, kad visi 55 jauni muzikai, kurie 1951 metais baigė konservatoriją, dabar dirba ten, kur, kuo pilniausiai vystydami savo gabumus, jie duoda naudos tarybiniam menui, kur jie gali praktikoje kuo pilniausiai panaudoti įgytas žinias.

Konservatorijoje jauniui yra sudarytos kuo geriausios sąlygos produktyviai mokytis ir augti. Visi studentai, kurie sėkmingai susidoroja su mokslo planu (jų yra 99 procentai), gauna valstybines stipendijas. Studentai nemokamai naudojasi puikia gaidų biblioteka ir meno teorijos bei istorijos literatūros biblioteka. Visiems studentams, jiems prašant, išduodami reikalingi muzikos instrumentai, įgyti valstybės lėšomis. Studentai dalyvauja mokslinio tyrimo darbe, studijuoja liaudies muzikos folklorą. Antai, vien pernai konservatorija organizavo eilę ekspedicijų į kaimo vietas, kur, dalyvaujant studentams, surinkta ir užrašyta daugiau kaip 300 liaudies dainų, kurios buvo sukurtos tiek praityje, tiek ir tomis dienomis, kai lietuvių tauta draugiškoje tarybinių tautų šeimoje kuria naują gyvenimą.

Kas vasarą Vilniaus konservatorijos studentai vyksta į ekskursijas po tarybų

DETROITO ŽINIOS

MOTINOS DIENOS PAMINĖJIMAS

Šeštadienio vakare, gegužės 10-tą dieną, Draugijų Svetainėje pažangios moterų turėjo surengusios vakarienę dėl Motinos Dienos paminėjimo. Vakariene buvo skani, kaip paprastai jų parengimuose. Prakaibų nebuvo.

Vakariene pirmininkė Litvinienė pareiškė tikslą ir pasakė, kad yra prisijusios laiškas, sveikinantys moteris, ir dovanų pilna bonka. Ji pakvietė Gineitienę perskaityti laišką.

Laiškas buvo gražus turinio, prisiminta apie šventųjų raštus ir tt. Sakiniai sklandūs, gražūs. Tas raktelis ir dovanų buvo nuo seno pažangaus veikėjo ir progresyvio judėjimo rėmėjo Tautiečio-K. Pacevičiaus.

Perskaitysi laišką, Gineitienė pridėjo savo mintį. Girdi, ar nebūtų linksma minėti Motinos Dieną, jei kartu dalyvautų ir vaikai? Esą, ateivių moterų vaikų auklėjimas primena jai viską, kuri išperėjo antukus. „Antukai nuėję į vandenį iškrito ir plaukioja buržuaziniame dumblyne.“

Kas liečia jaunimo nedalyvavimą senesniųjų parengimuose, reikia štai ką pasakyti:

Kai mes buvome jauni, ar mes norėjome su tėvais būti vienose vakaruose arba kitokiuose susiejiuose? Ne! Taigi, jaunimas turi savo pateisinimą.

Kas liečia vaikus, kurie vaikai jau jaunimo skyriuje, tai yra, mūsų anukai, tai jau kitas dalykas. Doleris yra labai susitraukęs, — už kurį gali visa šeima pavalgyti. Gi, nuėjus į parėngimą, sutinki savo draugus, va, ir čia kai kada išsoka „trumanukas“ iš kišenės. Antras dalykas yra, tai, kad tie, kurie neskaito Vilnius ar Laisvės, geriau sakant, lietuviškos spaudos, nieko nežino, kas dedasi lietuvių tarpe. Tas paliečia ir daugelį susenėjusių lietuvių. Gi tūli, kaip jauni, taip ir seni, lietuvių jūtų ant kiaušės per miesto vidų už centą.

Nelaimė Kelionėje

Butkai ir Butkaus gimnastis važiavo į Chicago

pirkti karčiamą, ir kelionėje pasitaikė nelaimė. Dviem autam bėgant apie 60 mylių į valandą greitumu, ir gal dar greičiau, teko „pasibūčiuoti.“ Sakoma, kad Butkus buvo labai sunkiai sužeistas ir per savaitę laiko buvo be kalbos. Jo gimnastiškai esanti sulaužyta viena ranka ir koja, na, ir Virbilenė, Butkaus žmona, irgi neišsisuko be sukrėtimo.

Kitame autе vienas buvo užmuštas vietoje, o antras miręs vėliau. Kas tame kaltėsnis, nėra žinoma, bet tas įvyko arti Chicagos ir Gary. Indianos policija turi raportus ir nelaimės fotografijas.

Virbilenė Detroite gerai žinoma, nes turėjusi karčiamą. Jos vyras Butkus yra žinomas tikrai Detroito Klubo nariams. Jis ir jo gimnastis yra dipukai. Bet jie skiriasi tuomi nuo kitų dipukų, kad turi norą sugyventi su senesniais lietuviais.

Detroito „Lietuvių Klube“ priklauso keletas tų naujų lietuvių. Jie gražiai elgiasi ir juos senesnieji lietuvių, taip sakant, „laikina.“

Spaudos pikniko įžanginiai bilietai jau platina visu plotu. Prie įžangos bilieto galima dar laimėti kaj ka. Taigi, kai gausi pasiūlymą, nusipirk.

Spartakas

Toronto, Canada.

Minėjo Pirmą Gegužės

TORONTO. — Pereitą ketvirtadienį čia, Queens parke, įvyko pirmosios gegužės mitingas atvirame ore. Pirmo buvo darbo žmonių eiseną gatvėmis. Demonstracija nebuvo didelė, bet nusitęsė iki pusę mylios. Demonstrantai, savo plakatais, iškėlė reikalavimus taikos, nusiginklavimo ir geresnių gyvenimo sąlygų darbo žmonėms.

Mitinge kalbėjo S. Smith, buvęs Toronto kontrolierius, kurs gana aiškiai nušvietė, jog Kanadą užplūsta ne rusai, o Amerikos imperialistai su savo kapitalu, savo militarinėmis jėgomis.

Mitingui bandė kenkti keli desėtkai studentų, pasivertusių durneliais. Jie rėkavo visai, kaip tik išmanė, „apsaudė“ moteris vandeniniais pistoletais, eksplodavo raketas.

Tiesiog širdį spaudė, žiūrint į tokių nekultūringą mokslo įstaigą lankančių žmonių elgesį.

Dūmai veržiasi iš Jones & Laughlin plieno korporacijos fabriko kaminų, darbas tęsiamas, nors valdžia, Vyriausio Teismo įsakymu, vis dar nekelia algų. Eiliniuose darbininkuose viešpatavo noras tęsti streiką, bet Murray pareiškė, kad „prieš valdžią nebus streikuota.“ Dešinėje, — Murray, CIO prezidentas.

MONTREAL, CANADA

Dupuis Freres, Limited darbininkai streikuoja

Didžiosios departamentinės krautuvės — Dupuis Freres, Limited — apie 1,700 darbininkų-pardavinėtojų streikuoja nuo gegužės 2 d. ir šiuos žodžius rašant dar nesimato jokių perspektyvų streiko baigimui.

Kompanija bandė sulaužyti streiką, su pagalba kelių raštinės darbininkų, įsteigdama patiemis pasitarnauti sistemą ir paskelbus nuolaidą 20% ant pirkinį, kas eis pro pikieto liniją pirkti. Tačiau visi ženklai rodo, kad pirkėjų, pasitarnaujančių patiemis (nes tokiu atžvilgiu toks pirkėjas visvien būtų skaitomas streiklaužiu) daug neatsiranda.

Darbininkai išėjo į streiką todėl, kad kompanija atsisakė, kiek reikalavo, pakelti algas. Darbininkus atstovaujanti streikui vadovauja Catholic Syndicate of Dupuis Freres unija.

Miesto darbininkai nepatenkinti

Apie 4,100 miesto rankų darbininkams arbitracijos komisija paskyrė po \$10.80 į savaitę, taip vadinamą „cost of living bonus.“ Tačiau darbininkai, kaip patys miesto viršininkai praneša, smarkiai apsisvė tokiu komisijos paskyrimu ir nepatenkinti. Nepatenkinti todėl, kad šis pakėlimas algos nėra įkorporuotas į pagrindinę algą (ligšiol miesto rankų darbininkai daugmaž gaudavo po 72 c. į valandą, o jai šis pakėlimas būtų pridėtas, tai išeitų apie po \$1.08 į valandą). Tas yra svarbu tuo, kad dirbant viršlaikį ir gaunant laiką ir pusę mokes-

ti, — viršlaikis nesimoka už „cost of living bonus“.

Miesto darbininkai priklauso Canadian Brotherhood of Municipal Employees CCL unijai. Tačiau jiems, miesto darbininkams, 1948 m. pravedtu provincialiu įstatymu, uždrausta streikuoti. Eina gandai, kad galimas daiktas, jog vėliau visvien streikuos, nors streikas ir bus nelegalus.

Sukilimas kalėjime

Sekmadienį, gegužės 4 d. didžiojo Bordeaux kalėjimo apie 550 kalinių sukilo, vyriausiai už tai, kad jiems maistas labai prastas buvo duodamas. Kalėjimo sargai, sakoma, su tuo varydavo neišpasakytą šmugelį. Nors oficialiai nepatvirtinta, bet kaip spaudos korespondentai iš pasikalbėjimų su sukilusiais kaliniais patyrė, tai sakoma, buvo galima nusipirkti, pav. sviesto 8-tą dalį svaro už \$1 (išėję \$8 už svaro sviesto), pakelį cigarečių už \$1, pristatymą reguliariai laikraščių už \$1.50 į savaitę, išėjimui leidimą už \$2, ir tt.

Kaliniai sukilo, kad atkreipti žmonių atydą, kaip jie sakė, prieš kalėjimo administracijos brutaliskumą. Provincinės valdžios pareigūnai padarė tyrimą ir premieras Duplessis rengia padaryti tuo klausimu pareiškimą. Ką pareiškimas pasakys, šiuos žodžius rašant nėra žinios.

Vel du jaunuoliai pakarti

Pereitą savaitę, du jaunuoliai kriminalistai, Thomas Luckie ir Thomas Mullins, abu 24 m. amžiaus, buvo pakarti už nušovimą mirtinai krautuvininko, kuomet jis pasipriešino juodviečių pasikėlinimui apiplėšti jo krautuvę 1951 m.

Nuo žiurkšto sudegė moteris

Šią savaitę Royal Victoria ligoninėje nuo apdegimo mirė E. Mallat, moteris 43 m. amžiaus.

Dėvėdama plastikinį žiurkštelį, kovo 12 d., su degtukų užsidegė cigarete, nukrito kibirkštis ant plastikinio žiurkštelio, kuris staiga užsiliepsnojo, o nuo jo užsidegė visi drabužiai, smarkiai apdegino kūną, nuo ko ir mirė.

Ambrzevičiams staigmena

Giminių ir artimų bičiulių iniciatyva, Feliksui ir Zonėi Ambrzevičiams, gegužės 3 d., kad pagerbti juodu jų 20 metų vedybinio gyvenimo suaktuvių proga, buvo surengta staigmena — balius.

Balius buvo skaitlingas ir gyvas. Apart vietinių svečių, dalyvavo Zonės dvi sesutės iš Jungtinių Amerikos Valstijų, Dorothy Slavinskienė ir Mary Rumiene. „Jaunavedžiams“ buvo suteikta daug linkėjimų ir priedui — vertingų dovanų.

Mirė

Gegužės 6 d. mirė Feliksas Kauciakauskas iš Longueuil,

Hartford, Conn.

Ragina skaitlingai rinktis į spaudos pikniką liepos 13 d.

Pranešimas visiems Conn. valstijos ir apylinkės „Laisvės“ skaitytojams:

Spaudos piknikas yra rengiamas liepos 13-tą dieną, 23 Station East Hartford. Visu apylinkės miestų ir miestelių draugai, rengiantis prie šio pikniko. Iš didesnių miestų reikės organizuoti busus, o iš mažesnių miestelių galima automobiliais važiuoti, arba Conn. kompanijos autobusais. Busai privažiuoja visai arti parko, tik kokia 15 minučių tada reikia paeiti, palei Tiesę ir Conn. upes, Parkas yra gražus, galima sakyti, kad gražiausias šioje apylinkėje, jis tankiai apsidintas medžiais ir yra vėsus, nes arti Conn. upės prateka.

Piknikui rengiama gera įvairi programa. Turėsime geros muzikos, prie kurios galima bus pasisėkti, dainuos „Laisvės“ choras, ir bus dar visokių pamarginimų. Žinoma, turėsime gerų valgių ir gėrimų, gero šalto alaus, ir tt. Todėl, draugai, darbuokites visi ir visos, — visi miestai, miesteliai, apskriviai, ALDLD ir LDS kuopos. Nemiegokime! Jau gaminami apgarsinimai ir tuojau bus gatavi, reikės gerai juos paskleisti, o tam turime pasidaruoti. Nereikia atsidėti tik ant vieno miesto, ant Hartfordo. Čia yra visų mūsų ir visų apskričių darbas.

Apgarsinimai bus angly kalboje, trumpi ir aiškūs, ir dar a.t. kitos pusės dainų „Tennessee Waltz“. Tai populiarinė daina, kurią daugelis nori mokėti ir dainuoti. Tokie garsinimai nebus sunku paskleisti. Jų bus pasiūsta į Bridgeportą, New Haven, Waterbury ir tt. Čia neminėti miestai ir miesteliai, kurie norite tų apgarsinimų, mums prisiųskite pareikalavimus, ir juos atsiųsime. I New Britain ir Manchester, Conn. mes patys priduosime.

Tad, visi rengimės prie šio pikniko. O kas bus, jei bus lietus? Piknikas vis vien įvyks, mat, čia yra pakankamai pastogės. Mes turėsime šeiminių stalą, kuriam galite paukoti. Ką? Valgių, pinigų, Malonėkite priduoti „Laisvės“ choro Klube arba komitetui, draugui B. Mulerankai, 155 Hungerford, Conn.

Tikimasi, kad šiame piknike turėsime daug svečių iš visų miestų. Tai bus puiki proga susitikti su draugais iš tolimųjų punktų, nes žada būti svečių net iš Kanados.

Tad, nepamirškite tos dienos, visi ją pasižymėkite, pasiimtykite. Rengimo Komitetas kviečia visus. A. Kiskunas

sulaukęs 77 m. amžiaus. Palaidotas per šv. Kazimiero bažnyčią Cote des Neiges kapinėse. J.—

So. Boston, Mass.

Prezidentinio kandidato Hallinano žmona kalbėjo

Kenmore viešbutyje įvyko pirmas Progresyvių Partijos priešrinkiminių mitingas, ir turėjom garbę išklausti Mrs. Hallinan, Progresyvių Partijos prezidentinio kandidato žmoną. Pats Hallinanas dabar sėdi kalėjime, nes jis drąsiai gynė teisme Vakarinio Pakraščio uosto darbininkų vadą Harry Bridgesą.

I mitingą susirinko apie 300 žmonių. Pirmininku buvo neįragas pastorius Kenneth Hughes. Taipgi kalbėjo Progresyvių Partijos nacionalis sekretorius C. B. Baldwinas.

Mrs. Hallinan kalbos tema buvo: „Kovokime už mūsų sūnų gyvastį.“ R.

Camden, N. J.

Streikas Campbell fabrike dėl darbininkų atleidimo

Rašant šiuos žodžius streikas tebeina Campbell Soup Co. fabrike. Streikas buvo pradėtas dėl to, kad kompanija atleido iš darbo keis šimtus darbininkų, nes jie kovojo prieš per greitais ir varginančias darbo metodus.

Campbell fabriko darbininkai yra suorganizuoti į CIO United Packinghouse Workers 80 lokala, reiškia, prie tos pačios unijos, prie kurios priklauso didžiųjų mėsos dirbuvų darbininkai visoje šalyje.

Valdžios tarpininkai bandė tarpininkauti, kad streiko išengtų, bet be pasisekimo. Kontraktas tarp unijos ir kompanijos pasibaigė kovo pirmą dieną, ir nuo to laiko konfliktas tarp savininkų ir unijos vis aštrėja. Kor.

KONSERVATORIJA VILNIUJE

(Tąsa iš trečio pusl.)

šalį ir įvairiuose TSRS miestuose gali susipažinti su muzikos meno laimėjimais bei pasiekimais.

Per tarybų valdžios metus labai būdingai ir netausiai pasikeitė Vilniaus konservatorijos moksleivių sąstatas. Muzikos mokslas dabar yra prieinamas visų darbo žmonių sluoksnių — darbininkų, valstiečių, inteligentijos — vaikams. Pavyzdžiui, 1951 metais į pirmą Vilniaus konservatorijos kursą buvo priimta 68 žmonės, iš jų 28—lietuvių kolūkiečių vaikai, 18—darbininkų vaikai, kiti atstovauja darbo inteligentija. Visi konservatorijos augintiniai, prieš stodami į jos kolektyvą, baigę muzikos mokyklą, dalyvavo, kaip taisyklė, meninės saviveiklos būreliuose.

Dabar kiekvienas Lietuvos jaunuolis ar mergina gali lengvai įgyvendinti savo svajonę ir gauti aukštąjį muzikos mokslą. Lietuvos konservatorija, kaip ir visos kitos respublikos aukštosios mokyklos, tapo liaudies turtu.

V. Tregubovas

Vadinamoji geriausia parduodamoji knygelka (best-seller) tai tik paaukuotas karstas menkam talentui palaidoti.

Logan P. Smith

Aš maišau juos su savo smegenimis, pone.

John Opie (Paklausus, ką jis maišo į dažus)

Je dar neturite, tai tuojau įsigykite Rojaus Mizaros vėliausią apysaką

KELIAS Į LAIMĘ

Knyga gražioje viršeliuose; turi 368 puslapius, vaizduoja lietuvių gyvenimą.

Pažinkite Mykolo Kilpos, veikalo herojaus, išgyvenimus Lietuvoje ir Amerikoje.

Tai apysaka, kurią pradėjus skaityti, nenorėsite padėti į šalį, kol užbaigsite!

Duokite šią knygą savo draugui bei kaimynui pasiskaityti, tai bus jam gražiausia dovana.

Knygos kaina \$1.50. Užsakymus siųskite:

„LAISVĖ“

110-12 Atlantic Ave.

Richmond Hill 19, N. Y.

Isigykite JONO KASKAICIO eilių rinkinį

PROŠVAISTĖS

Knyga, kurioje telpa arti 150 Jono Kaskaicio gražiausių eilėraščių

Kiekvienas kultūringas žmogus privalo įsigyti „Prošvaistės“, jas perskaityti ir laikyti savo knygynėlyje.

„Prošvaistėse“ taipgi telpa įdomi Jono Kaskaicio (Dr. Kaskiaučiaus) biografija, jo mokslas ir kūryba.

Knyga iš virš 300 puslapių, kaina \$1.50. Tuojau įsigykite ir pasinaudokite tuom gražiu veikalu.

LAISVĖ

110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.

Baltimore ir Apylinkės Visuomenės Atydai!

LAISVĖS PIKNIKAS

Rengia ALDLD 25 kuopa, paramai dienraščio Laisvės

Sekmadienį, Birželio 1 June, 1952

Slovak National Home Park, 6526 Holabird Ave.

Prie įžangos tikieto bus duodama dvi dovanos: I—\$7.00, II—\$5.00

GERA MUZIKA ŠOKIAMS IR ĮVAIRŲS ŽAISLAI.

Muziką nuo 3 iki 7 P. M.

Įžanga tik 50c.

Gerbiamieji! Kąp jau daugumai žinoma, šis piknikas bus labai gražioje vietoje, tarp žaliuojančių medžių ir žydinčių gėlių, kur visi besigėrėdami pavasario malonumu, smagiai praleisime laiką. Labai graži svetainė ir smagi muzika šokiams. Alus ir valgiai pirmos rūšies.

— Maloniai kviečia visus RENGĖJAI.

KELRODIS: Iš Philadelphia, Pa. imkite kelią No. 40 ir važiuokite iki Baltimore, privažiavę pirmą gatvę—Kresson St., sukitę po kairę ir važiuokite iki Lombard St., sukitę po kairę ir privažiavę tiltą laikykitės tiesiai iki Holabird Ave., čia sukitę po kairę ir puse pavaziavę po kairę puse bus pikniko vieta, o dideli variai kareivių Camp — po dešine puse. ★ Iš miesto galima važiuoti 26th St. kairę iki Holabird Ave. Išlipę eikite į vakarus ½ milės. O busas No. 20 Dundalk reikia imti ant Baltimore St. ir iš priveža iki pikniko vietos.

P. S. Privažiavus Kresson St. reikia tūmtyti orlaivų iškasas, kurios tiesiai veda į pikniko vietą.

GYVIEJI KOVOJA

2-29-52

Parašė ŽANAS LAFITAS

-51-

(Tąsa)

Atrodo, kad man gyvam neria odą ir kad visi smūgiai krinta į vieną ir tą patį vietą.

—Mehr stark!

Nėra jėgų kentėti. Aš sukandau dantis. Veidą nejučiomis iškrepia grimasa.

—Funfzehn! Sechzehn! (Penkiolika! Šešiolika!)

Bet kaip ilgai! Aš noriu suukti: "Greičiau!" Aš vos susilaikau, kad neuzdengčiau ranka nugaros. Tur būt, man nuvaryta visa oda.

—Noch! Mehr stark!

Aš jau nebeklausau smūgių skaičiaus. Jaučiu, kad mano keliai riečiasi prieš valią. Aš užgniaučiau kvapą.

—Funfundzwanzig! Fertig! (Dvidešimt penki! Viskas!)

Aš vos atsikeliu, bet stengiuosį niekuo neįsuti savo jausmų. Aš išlaikau. Skausmo dabar nejačiu. Man tik atrodo, kad mane visą sulaužė. Tą minutę aš būčiau atidavęs pusę gyvenimo, kad užmuščiau esesininką.

Mano vietą užima Polis. Plaktį pradeda kitas egzektoriaus. Polis taip pat pesuriko ir priėjo prie mūsų, trindamas sumuštas vietas.

Atėina eilė ispanui. Jis nenoromis prieina prie taburetės, kažką murmedamas pro dantis. Vienas iš jo draugų įsakomai kužda.

—Callate! (Tylėk—ispāniškai.)

Ispanas tvirtai išlaikė plakimą.

Baigta.

Esesininkas mostelėjęs išsiūnčia mus.

:-

Praėjo dar viena naktis. Šiandien kaip išimtis stovykloje ilsisi visi, išskyrus tuos, kuriems paskirta valyti sniegą.

Šiandien vėlykų sekmadienis.

Atsikėlę kaip visada penktą valandą ryto, mes su Poliu ir Luji Mažuoju išnešėme negyvelius, išplovėme grindis ligoninėje ir išvalėme išvietes. Pagaliau mes galime truputį atsipūsti.

Mes trise susėdome ligoninės palatoje. Jos plotas aštuoni metrai iš aštuonių. Čia guli šešiasdešimt penki ligoniai. Kitos palatos, mažesnės, sutalpina nuo penkiasdešimt iki trisdešimt aštuonių žmonių.

Mes visiškai sugniužę po vakarykščio plakimo. Bet doktoras Rene pažadėjo mums malonią staigmeną. Nežinau, kuriuo būdu jam pavyko tarp italų, neseniai atvykusių į stovyklą, rastį Milano operos dainininką. Doktoras paprašė jį šiandien padainuoti ligoniams. Devintą valandą įeina doktoras kartu su artistu.

Tai dar visi jaunas žmogus; plikai nuskustas kiaušas, ilgas dryžuotas svarakas, vietoj diržo virvė ir katilukas, kuris maskuotuja užpakaly, — žodžiu tariant, jis panašus į bet kurį savo nelaimės draugą. Dainininkas įsėina į kambario vidurį, atsikloja, susimąsto, kažką niūniuoja pusbalsiu, norėdamas paimti teisingą toną.

Aš atsiėmiau į lovą. Ligonį, kuris čia guli, krečia žiaurus drugys. Truputį toliau kriokia mirštantis.

Artistas su dryžuotais drabužiais pradeda dainuoti. Balsas, veršas širdį, pažadu auga, darosi vis garsesnis. Iš po antklodžių išlenda galvos. Vienas italas, kuris jau nebejudėjo, staiga praveria akis ir sumišęs dairosi aplinkui, tarsi matydamas stebuklingą sapną. Šis dainavimas — tikrai sapnas, tai kavalieriaus de Grijė sapnas iš operos "Mignon." Masne muzika, kerintis dainininko balsas daro stebuklą. Vienas po kito pasikelia ligoniai.

Ligoninės personalas įeina galais pirštų ir stojasi šalia mūsų. Mes nebegirdime mirštančiųjų aimanų, nebejačiame bjauraus kvapo pūlių, kurie sunkias pro tvarsčius, pergeria čiuzinius, mes pamirštame alkį, sumušto kūno gėlimą. Nepaprastai jaudindamiesi, klausomės dainininko. Jo glamonėjantis beveik moteriškas balsas.

—Ruhe! (Tylas!)

Dainininkas iš karto nutyla.

Burtai išsisklaidė.

Stovyklos raštininkas Albertas, davęs šį įsakymą, įeina į palatą, garsiai kauk-

šėdamas batais.

Jis kreipiasi į doktorą:

—Tučiuojau surinkite visą savo personalą.

Mes išsiričiuojame koridoriuje.

Albertas šį kartą kalba vokiškai ir kreipiasi į mus su trumpa kalba:

—Stovyklos administracija nutarė komandiruoti į ligoninę personalą, kvalifikuotą profesiniu požiūriu. Todėl tie, kuriuos aš išauksiu, išėis iš gretų, rytoj jie gaus naują paskyrimą.

—Kovotojas! (Jis vadinosi Chroje—ši jugoslaviška pavardė reiškia "kovotojas.") Mes taip ji ir vadinome.)

Mūsų draugas jugoslavas, ligoninės raštininkas, tarnavęs mums vertėju, atsisotja kitoje koridoriaus pusėje ir atsako:

—Čia!

Seka kiti vardai. Tarp jų Polis. Iššaukia ir mane. Luji Mažojis neiššaukė, jam pasisekė. Tiesa, sąrašuose jis pažymėtas kaip sanitaras.

Mums jau buvo žinoma, kad stovyklos administracija nutarė pašalinti iš ligoninės visą personalą, doktoro Rene parinktą. Dabar įsakymas įvykdytas.

Visas mūsų pastatas sugriuvo.

Polį iškomandiravo į baraką Nr. 9. Jis pateks į Marselio komandą.

Mane nusiuntė į baraką Nr. 7. Aš žinau, ką tai reiškia. Tai Šteinbrukas.

III

STEINBRUKAS

Be galo snigo, snigo...

Pasirėmęs kastuvu, įtraukęs kaklą į pečius, belgas Ernestas deklamuoja, žvelgdamas kažkur į sniego audrą.

Lengvutės sniegės sukasi viršum mūsų. Snigti nenustoja nuo mūsų atvažiavimo į Ebenę. Tačiau šiandien jau gegužės šešta. O snigti nesiliauja.

Ernestas vėl pusbalsiu pradeda:

Be galo snigo, snigo. Patys jie stebėjosi. Kad vis kvepiuoja dar. Nevalge juk visi jie, čjo nežinon šaltam sniego basi...

—Aš prisiminiau, — sako Ernestas, — vieną savo draugą, pedagogą iš Briuselio. Mes dirbome kartu akmenų skaldykloje. Kiekvieną kartą, kai snigdavo, jis deklamuodavo štai tas Hugo eilutes. Mirė jis Mauthauzene tokią pat snieguotą žiemos dieną. "Be galo snigo, snigo..."

Drėgmė pergeria mus ligi kaulų. Kojos kliaurose klumpėse stingsta. Ir staiga Ernestas pradeda šaukti:

—Aš nenoriu dvesti čia, nenoriu!

—Laikykis, drauguži, — juo sunkesnė kova, juo saldesnė pasirodys tau šiandien vakare pasiekta pergalė.

—Tiesa, — atsako Ernestas ir kaip didelis citatų mėgėjas priduria: — "...nugalėjęs lengvai, be šlovės triumfuojai..."

—Mes nugalėsime!

Jis su viltimi žiūri į mane:

—Tu tiki?

—Tikiu.

—O aš kartais abejoju, ne galutine pergale, bet mūsų pergale, mūsų asmenine pergale. Jėgos nyksta kiekvieną dieną, ir kartais bijau, kad neišlaikysiu. Aš čia jau treji metai. Vargu ar man pavyks išgyventi dar žiemą. Tu manai, kad mums dar ilgai reikės laukti?

—Rusai perėjo Prutą, išvadavo Kerčę, Simferopolį. Greit pašims Sevastopolį ir galutinai išvalys Krimą.

Havaii salose, pakol laivakroviai dar nebuvo organizuoti, jie už savo sunkių darbų gaudavo po 35 centus už valandą. O kada Harry Bridges ten nuvykęs suorganizavo Havaii salos laivakrovius į uniiją, jie išsikovojo sau iki po \$1.90 už valandą! Bet už tokius uniųjų organizavimus ir gerą vadovybę Harry Bridges tapo sufronuotas išdeportavimui iš šios šalies. O kas už vis blogiausia, sakė Karosienė, kad CIO prezidentas Philip Murray pridėjo savo pirštus prie Bridges sufronavimo.

Taipgi d. Karosienė prisiminė, kaip biurokratija įsigyveno nekurių uniųjų

—Gal tai bus dabar.

—Kada? Šią vasarą?

—Galimas daiktas.

—Ak! Jau nežinau, ar betikėti.

Ernestas — šachtininkas iš Borinažo. Mauthauzene, mes ilgai dirbome su juo vienoje komandoje. Labiau patyręs negu mes, iš prigimties sumanus, jis kaip reikiant pažino visas šachtininko amato paslaptis. Kartą man pavyko jį prajuokinti, papasakojus kažkokį anekdotą. Nuo to laiko jis pajuto man švelnią simpatiją. Iš jo išmokau daug labai naudingų dalykų. Aš labai nudžiugau, kai mes susitikome su juo Šteinbruke.

(Bus daugiau)

CLEVELANDO ŽINIOS

Trumpai iš svečių prakalbų

Proga atvažiavimo dviejų svečių į Clevelandą, kurie yra atsizymėje audyklų (CIO) unijoje: Ks. B. Karosienės iš Kalifornijos ir W. M. Vilkauskos iš New Hampshire, LLD 15-ta Apskritis surengė draugišką sueigą, į kuria pakvietė svečius pakalbėti.

Draugas Vilkauskas savo trumpoje kalboje pabrėžė, kad pastaruoju šaltojo karo isterijos laikotarpiu daugeliu žmonių įvarė baimės. Vietoje ištotti prieš tą visą, kas negera, žalinga Amerikos žmonėms, visai nebepasirodo veikime. O reakcijos ir yra tikslas, kad nubaugint žmones nuo veikimo, nuo pasipriešinimo prieš tą blogą, ir turėti liuosas rankas apkrauti žmonės Amerikos istorijoje negirdėtai aukštais mokesčiais, aukštomis kainomis ir kitais sunkumais, o monopolistai, besirenkami įstumti mūsų šalį į pasaulinį karą, žeriasi sau negirdėtus pelnus. Draugas Vilkauskas priminė ir apie tuos laikus, kuomet darbininkai dar nebuvo organizuoti. Sakė: "Tuomet darbininko niekas neužtarė, niekas jo balso negirdėjo, ir jo alga buvo menka. Dabar, nors unijos ir pateko į biurokratų rankas, bet vis dar galima iškovoti geresnes darbo sąlygas ir geresnes algas." Tik per unių viršininkų apsilėidimą apie milijonas audyklų darbininkų dar nėra suorganizuoti."

Draugas Vilkauskas kalbėdamas nepamiršo ir progresyvės spaudos ir prašė ją remti. Patarė stoti į LLD, kuri yra geriausia apšvietos organizacija lietuvių išeivijoje, ir ragino prisirašyti prie LDS kaip pigiausios apdraudos organizacijos.

Antra viešnia kalbėtoja buvo plačiai žinoma, kaip gera rašytoja, prakalbininkė ir nenuilstanti veikėja audyklų CIO unijoje, draugė Ks. B. Karosienė, kuri savo kalboje palietė daugelį šių dienų svarbių klausimų. Ji patarė visiems, kuriems galima, lavintis, kalbėti, nebijoti, kad iš karto jiems nesiseks. Ji irgi sakėsi neturėjusi daug progos lankyti mokyklą, nes dar būdama 13 metų kūdikiu jau dirbo dirbtuvėje po 10 valandų į dieną, kad prisidėjus prie šeimos užlaikymo. O mokėsi sau įgijusi besilavindama vakarais ir nuo darbo atliekamu laiku. Tais laikais, sakė Karosienė, suaugę darbininkai dirbdavo po 12 iki 14 valandų į dieną už visai mažą atlyginimą, nes tuomet darbininkai dar nebuvo organizuoti. Vėliau savo kalboje draugė Karosienė, įrodymui unijos svarbos, patiekė iš netolimos praeities sekamą pavyzdį:

Havaii salose, pakol laivakroviai dar nebuvo organizuoti, jie už savo sunkių darbų gaudavo po 35 centus už valandą. O kada Harry Bridges ten nuvykęs suorganizavo Havaii salos laivakrovius į uniiją, jie išsikovojo sau iki po \$1.90 už valandą! Bet už tokius uniųjų organizavimus ir gerą vadovybę Harry Bridges tapo sufronuotas išdeportavimui iš šios šalies. O kas už vis blogiausia, sakė Karosienė, kad CIO prezidentas Philip Murray pridėjo savo pirštus prie Bridges sufronavimo.

Taipgi d. Karosienė prisiminė, kaip biurokratija įsigyveno nekurių uniųjų

viršūnėse ir tuomi pakelia sau riebias alasas. Audyklų Darbininkų Unijos prezidentas Rieve, apart išlaidų, gauna algos \$16,000 į metus, kai nekuriuose valstijose audyklų darbininkai gauna tik po 75 centus į valandą. Už tai tik praėjusioj ADU dvimetinėje konvencijoje sueikvojo kuone visą laiką besipešdami už prezidento riebiai apmokamą vietą, o unijos narių reikalai buvo visai pamiršti.

Moterims draugė Karosienė patarė veikti už taiką, sakydama, kad taika moterims privalo būti svarbiausiu dienos klausimu, ir veikti prieš aukštąs kainas susiorganizavusios su kitų tautų moterimis į vartotojų organizacijas.

Aukų surinkta pasveikiniui Amerikos Svetargimių Gynimo suvažiavimo \$25.25.

Buvo puikus Robeson koncertas

Programa buvo labai įdomi ir maloni klausovams. Artistas Paul Robeson ir Martha Schlamis žavėjo publika taip, kad pastaroji savo delyų plojimu nenorėjo juodviečių paleisti nuo scenos.

Robesonas dainavo dviem atvejais, ir bus sudainavęs daugiau dainų negu jis manė sudainuoti, nes publika su visu jai galimu triukšmu šaukė artistą atgal, atgal ir atgal ant scenos. O Robesonas stengėsi patenkinti su savo naujomis ir senomis liaudies dainomis. Vieną dainą sudainavo rusų kalba, kaip tėvas atsisveikina su sūnum išleisdamas jį į karą, gražiai išardamas rusiškus žodžius.

Martha Schlamis irgi profesionaliaj išsilavinusi perstatyti įvairius trumpus įvykius su daina, žodžiais ir savo judėjimu. Turinti gražų ir labai išlavintą balsą, kurį ji lengvai pritaiko prie jos perstatomo įvykio. Tie jos perstatomi įvykiai, su jos kalba, dainomis ir judėjimu, publika taip sužavėjo, kad jai prisiėjo daugeli kartų sugrįžti ant scenos ir daugiau perstatyti sudamuoti per abų atveju.

Negry bažnytinis choras per du kartu gražiai sudainavo po kelias dainas, ir jaunas dramatisas Harold Medley taipgi du kartu dramtizavo negrų gyvenimą.

J. N. S.

Šiomet, 18 dieną gegužės sukanka 8 metai nuo mirties Juozo Ramanausko.

Marė Ramanauskienė Minersville, Pa.

Winnipeg, Canada

Gražiai paminėjo 30 metų sukaktį

WINNIPEG. — Balandžio 19 dieną turėjau progą dalyvauti darbininkiškos partijos — Darbo Progresyvės Partijos — 30 metų sukaktuvių paminėjime, kuris atsituvo 215 Selkirk Ave. Noriu nors pora žodžių pasidalinti su LB skaitytojais savo įspūdžiais.

Į paminėjimą susirinko daugiau žmonių, negu buvo tikėtasi. Reikėjo ieškoti daugiau kėdžių. Tas parodė žmonių susidomėjimą.

Draugas S. Simkin, atidarydamas suktuves, paaiškino, jog Darbo Progresyvė Partija yra progresyvi, marksistinė darbo žmonių ir inteligentų partija, siekianti socializmo Kanadoje. Jis pakvietė kalbėti draugus J. Zukeną, M. Sygo, J. Penerį, kurie kalbėjo apie partijos istoriją. Winnipeg darbininkų gyvenimą ir taiką. J. Peneris yra Winnipeg darbininkų gynėjas per 45 metus. Jis daug metų yra miesto valdybos narys. Jis dar prigulėjo prie socialistų partijos, kada komunistų nebuvo girdėti Kanadoje. 1922 metais socialistų partija skilo. Kairieji stoji į V. Lenino partiją, o dešinieji pasiliko. Jie ir po šiai dienai nežino tikrai, kur jie stovi.

Paminėjime buvo visokių tautų žmonių. Visiems patiko kalbos, ypač draugo Penerio. Jaunuoliai gražiai padainavo. Buvo tikrai malonu matyti, kad jaunimas organizuojasi.

Taikos Komitetas Čia veikia veiklus Taikos

Komitetas, kuris uoliai rūpinasi pasiuntimu delegacijos į Taikos suvažiavimą Toronte, kuris įvyks gegužės 10 ir 11 dienomis.

Komitetas buvo pasimojęs pasiųsti nemažą delegaciją. Reikėjo rūpintis su finansais. Komitetas kreipėsi į visus taiką mylinčius, prašydamas paremti. Buvo surengtas vakarelis. Ukrainų darbininkai davė veltui svetainę tam tikslui. Ukrainiečiai tikrai gražiai pasielgė paremdami taikos reikalą.

Vakarelyje dalyvavo gražūs skaičius žmonių. Jaunimas pagyveno vakarą savo dainomis ir šokiais.

Susirinkimas

Balandžio 27 dieną turėjome LLD 217 kuopos susirinkimą lietuvių klube. Nors neturėjome svarbių reikalų, bet ir tie maži reikalai pasidarė svarbūs.

Apsvarstėm savo finansus. Pasirodė, kad mes esame labai biedni, o pinigų visur reikia.

Nutarėme atnaujinti Vilnius prenumeratą ir paaudoti \$10 dėl knygų fondo. Labai galima, kad šiuo laiku negalime daugiau paaudoti. A. Dicksonas

Įvairūs išsireiškimai

Nėra tokio daikto, kaip morališka arba nemorališka knyga. Yra tik gerai parašytos arba blogai parašytos knygos.

Oscar Wilde

(Doriano Gray'o Paveikslas)

:-

Jei Kleopatros nosis būtų buvus trumpesnė, tai visą žemės veidas būtų likęs kitokiu.

Pascal

:-

Šis asmuo maišo kraujo į savo vartojamuosius dąžus.

Guido Reni

(Apie Rubensą)

Tel. A.V. 2-4026

DR. JOHN REPSHIS

(REPSYS)

LIETUVIŠ GYDYTOJAS

Valandos: 2-4 ir 6-8

Nedėliomis ir šventadieniais: nuo 10 iki 12 ryto.

495 Columbia Rd.

DORCHESTER, MASS.

Žmogui Sveikata Yra Didžiausias Jo Turtas

Kas yra gera ir naudinga, žmonės neturėtų pamiršti, tačiau dauguma pamiršta Svilpos antrašą ir turi klapato, kol suranda. Už tai, patys esate kalti. Užsirašykite ir visada turėkite jo antrašą.

Svilpa Išdirba 5 Rūšių Svarbius Mosis

Ir ant kiekvienos dėžutės yra antrašas.

Taipgi mosis yra garsinamos ant radio. Apgailiu tu, kurie toliau gyvenate ir to radio negalite girdėti. Mano mosis bei vaistai gelbsti visiems žmonėms, be skirtumo odos spalvos ar jų politinių įsitikinimų. Daugiausia gelbsti tiems, kurie vartoja pagal nurodymą.

Nr. 1. Mat. Svilpas Herb Salve for skin irritation. Šita Mosis nuo įvairių odos ligų: nušašimų, išbėrimų (Rash), Šainus, Athletes feet, nudegimo, susikolecijimo žaizdos (ronos), (tik ne vėžio). Kvepianti Mosis, visada pagelbsti. Kaina tik \$1.25.

Nr. 2. Mosis nuo paviršutinių skausmų: kojų, rankų, pusiau, sprando, sąnarių ir muskulų, astraus kosulio nuo peršalimo. Kaina \$1.25.

Nr. 3. Mat. Svilpas Continent for tooth ache and hardening gums. Greit prašina skausmus ir sustiprina gumus. Kaina \$1.25.

Nr. 4. Mat. Svilpas Salve for Itching Skin and Poison Ivy. Šita mosis nuo įvairių niežėjimų odos ar Poison Ivy. Kaina \$1.25.

Nr. 5. Mat. Svilpas New Discovery Salve for Piles. Quick Relief. Šita mosis — vėliausias išradimas kaip prašalinti Piles greitai, ir nereikia pjautyt. Varvančos, ar ne — pagelbės. \$2.50.

Mano mosis pagelbės visiems, kurie vartos pagal nurodymą, ant kokių ligų yra pažymėta. Bet tiems nepagelbės, kurie nenori taikos, bet nori karo. Čia jau proto liga.

Reikalaudami mosis, prisiųskite Money Order ar gerą banko čekį. Stundiu ir C. O. D. tiems, kurie prisiūcia 30c ekstra pašto stampais dėl persiuntimo. Adresuokite:

MAT. SVILPA, P. O. BOX 73, STA. A., HARTFORD, CONN.

CHARLES J. ROMAN

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermininė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St., Phila., Pa.

Telefonas Poplar 4110

Modelė Lorrie Taylor. Fotografuota dėl savoame suprantamų priežasčių.

5 pusk.-Laisvė (Liberty)--Šeštadien., Gegužės-May 17, 1952

New Yorko ir Apie linkės Žinios

Mėgstate išvykas dviračiais?

Tokiems patartina pasimatyti su YM & WHA įstaigos vedėjais Williamsburge. Adresas: 575 Bedford Ave. Įstai-ga siemep suplanavo atostogi-nes išvykas dviračiais. Orga-nizuotos kelionės grupėmis numatytos jaunuoliams ir su-augusiems. Vienos šešioms, ki-tos dvylikai dienų.

Pirmoji išvyka bus birželio 29-tą. Žinoma, dalyvis privalo užsiregistruoti iš anksto — ankščiau, geriau. Maistą ir nakvynę turės užsimokėti pa-tys. Tos išlaidos numatytos ne-didelės, taikomos eilinių žmo-nių jaunimui. Net dviračius paskolins. Bet dalyviai turi būti ne jaunesni 15 metų ir mokėti gerai važiuoti dvira-čiu.

I kurias sritis kada įvyks toš ekskursijos ir visų infor-macijų kreiptis viš paduotu adresu.

Rankdarbių paroda

Ši sekmadienį baigsis Natu-ralės Istorijos Muziejuje vyk-doma rankdarbių paroda. Ji j-domi tuo, kad ne bile keno rankdarbiai primami. Jie visi padaryti asmens virš 60 metų amžiaus. Ir visi pirmu kartu išstatyti. Norintieji kitais me-tais vėl išstatyti savo kūrinis, turi pagaminti naujus.

Parodoje dalyvauja 1,300 senyvų žmonių. Jie patys vyk-do ir programas. Valandos tik dienomis, iki 5. Įėjimas nemo-kamas.

Miestinis įždininkas, Laza-rus Joseph pareikalavo \$775.-000 išdinęs tarnautojų algom pakelti ir pasamdyti 100 naujų tarnautojų.

Kviečiame atvykti pas mus ši šeštadienį

Susirinkę i Lietuvių Litera-tūros Draugijos Antrosios Ap-skrities metinę konferenciją kuopų atstovai nutarė pagerbi-ti savo apskrities valdybą ir Centro sekretorių. Nutarė ne-dėl to, kad Richmond Hill ar apylinkėje turėti dar vieną pramogą. Nutarė giliai jaus-dami įvertinimą tų draugu, kurie per 20 ar daugiau metų be pertraukos tarnauja orga-nizacijai. Nutarė tuomet, kai jie, prašydami paliausavimo iš

tų pareigų, dar kartą sutiko išsklaidyti mūsų prašymo pasi-lykti ir toliau valdybose. Tam jų ryžtingumui ir drau-gingumui įvertinti ir yra ren-giamas banketas šio šešt. vak. 6:30, Liberty Auditorijoje.

Mes, buvusieji to tarimo da-lyviai, nuoširdžiai prašome įsijų talkos. Lauksime jūsų ir sekmingo banketo. Bilietas tik \$1.50.

Buvusi konf. delegatė.

Civilių Teisių Kongresas apie studento nušovimą

Civilių Teisių Kongreso Harlemo skyrius išleido spe-cialų pareiškimą apie studen-to Enus L. Christiani nužudy-ma. Kaip yra žinoma, jį nušo-vė New Yorko Universiteto specialus policininkas. Christi-an, neegras ir karo veteranas, buvo pastebėjęs, kad univer-siteto pokilyje negrės moters karikatūra naudojama kaip taikinytis žaizlui. Jis prieš tai pakartotinai protestavo.

Ar tai jis paskui susiginči-jo su policininku, ar kaip tai panasiai, bet jis buvo nušau-tas, nors buvo beginklis ir la-bai tylus ir lėtas jaunuolis. Oficialus aiškinimas: jis pra-rado pusiausvyrą, ir tik taip galėjo būti suvaldytas.

Jis paliko nuliūdime jauną žmoną, kuri ryžtasi tęsti ko-vą už tai, kad kaltieji būtų nubausti, kad specialus polici-ninkas James Giordano būtų patrauktas atsakomybėn kaip žudikas.

Civilių Teisių Kongreso Harlemo skyrius tarp kito apie šį rasistinį skandalą sa-ko:

"Civilių Teisių Kongresas pilnai atmeta New Yorko poli-cijos versiją apie šį rasistinį nužudymą."

Civilių Teisių Kongresas pabrėžia, kad dauguma lai-raščių, rašydami apie tai, kad Christiani "išėjo iš proto", "negalėjo būti suvaldomas", daro tygiai tą, ką panašiais atsitikimais daro diskrimina-cinė spauda Pietuose: skleidžia ra-sistinį melą, kad negrai yra taip nebalansuoti, pavojingi, laukiniai ir tt.

Pabrėžiama, kad Enus Chri-stianis buvo aktyvus FEPC ko-miteto narys Harleme ir bend-rai drąsus kovotojas prieš ra-sinę diskriminaciją.

Civilių Teisių Kongresas at-sisaukia ypatingai i New Yorko studentiją, protestuoti prieš rasistinius žudymus, ku-rie iš Pietų persinešė net i New Yorko Universitetą.

Savisaugos paroda

New Yorko dabar vykdoma Civil Defense frankių ir veiks-mų paroda. Kviečia ir publi-ką tai pamatyti. Įrengta 7-jo pulko armoroje, 66th St. ir Park Ave. Valandos nuo 10 iki 10. Įėjimas nemokamas. Gegužės 19-ji — paskutinė parodos diena.

AVANTIČRISKA IR VIRPINAN-TI ISTORIJA ATEIVIŲ, APSI-GYVENANČIŲ "NAUJAME" LAUKINIAME ŽEMYNE!

Dramatiškai vaizduojamas gyvulininkystės ūkininkas Australijoje, gražuolė jo duklė ir dū turtų medžiotojai!

KANGAROO

žvaigždžiuoja
MAUREEN O'HARA
PETER LAW福德
FINLAY CURRIE
RICHARD BOONE

ir scenoje asmeniškai
JEAN LEON DESTINE
su savo
Haitian šokikų Grupe
ir daug kitų.

ROXY

7TH AVE. IR 50TH STREET

Imta iš didžios apysakos
JOSEPH CONRAD'O
viena gražiausių ir tikrai
dramatiškų filmų!

"OUTCAST of the ISLANDS"

2-se teatruose:
ASTOR — B'way ir 45th Street
FINE ARTS — 130 E. 58th St.

FILMOS

Astor ir Fine Arts Teatruose

Pradėjo rodyti "Outcast of the Islands." Masinių veiksmų scenos, sakoma, tikrai filmuo-tos Ceylone ir kitur tame pa-saulio krašte, tad yra skirting-šios nuo paprastųjų.

Radio City Music Hall

Rodomoji "Scaramouche" yra demonstravimu gražių kostiumų spalvose. Ir pasižy-mi romantiška intriga.

Rivoli Theatre

Teberodo "Pride of St. Louis" su Dan Dailey ir Joan-ne Dru vyriausiose rolėse.

Roxy Theatre

Pradėjo rodyti naują filmą "Kangaroo," filmuota Australi-joje, technispaivė. Randasi išgastingu žvėrių, laukinių galvijų ir tolygių keistybų scenos. Teatras visomet tu-ri ir asmenų veiksmus scenoje.

Victoria Theatre

Teberodoma šeimyniškai šil-to pobūdžio filmas "The Mar-rying Kind," su Judy Holli-day.

Korėja. — Korėjos liaudi-ninkai sako nušovę dar 2 Amerikos lėktuvus.

SUKELKIME \$10,000

(Tąsa nuo 1-mo psl.)

\$10 laikraščiui "ant medicinų" palaikymui jo geroje sveikatoje.

Su pagarba, likite sveiki.

John Lotus, Detroit, Mich."

"Gerbiami Draugai!

Dabar gyvenu Minersvilleje. Taigi prisiutėčiu \$20, kuriuos padalinkite šiaip: \$7 už Laisvės prenumeratą metams, o \$13 aukojų i fondą sustiprinimui Laisvės. Su pagarba, M. Ramanauskienė"

Daugiau dovanų fondui gavome sekamai:

Senas Laisvietis \$10.00
Juozapas Gužauskas, Philadelphia, Pa. 5.00
Vaitiekus Zelvis, Waterbury, Conn. 5.00
Ig Vasiliauskas, So. Ozone Park 4.00

Iš ankščiau i fondą yra įplaukę \$2,193.74. Šiuom kartu gauta \$81.00. Viso jau įplaukę \$2,274.74. Dar turime sukelti \$7,726.26.

Kaip pastebėjote, paskiru asmenų atsinešimas i fondo reikalą yra geras. Gražiai rašo, stambiomis dovanomis prisideda prie fondo. Bet prastas organizacijų veiki-mas. Trūksta iniciatyvos; mažai rūpinamasi ką nors su-rengti vajeaus reikalui.

Širdingai dėkojame už gražius laiškėlius ir už puikias dovanas dienraščiui. Prašome nesivėlinti tu, kurie dar neįteikėte dovanų, nes šiuom kartu labai reikia dienraš-čiui pinigų.

RADIO CITY MUSIC HALL
Showplace of the Nation
Rockefeller Center
RAFAEL SABATINI'S
"SCARAMOUCHE"
STEWART GRANGER • ELEANOR PARKER • JANET LEIGH • MEL FERRER
Color by TECHNICOLOR • Directed by GEORGE SIDNEY
Produced by CAREY WILSON • An All-G.M. Picture
ON STAGE: "BAND-BOX REVUE" — Gala new revue produced by Leonidoff, with the Rockettes, Corps de Ballet, Choral Ensemble and Symphony Orchestra directed by Raymond Faig.

Trevor Howard ir Kerima, žvaigždės Carol Reed'o filmoje "Outcast of the Islands," gamintoje pavaizduoti Joseph Conrad'o apysakoje minimus prietikius. Pradė-ta rodyti vienu kartu dviejuose teatruose: Astor, Broad-way ir 45th St. ir Fine Arts, 130 E. 58th St., New Yorke.

SUSIRINKIMAI

DETROIT, MICH.

Detroito Moterų Pažangos Klubas susirinkimas įvyks trečiadienį, 21 d. gegužės, 7:30 valandą vakare. Drau-gijų svetainėje, 4097 Porter Street, Draugės, visos dalyvausite susirin-kime ir naujų draugų atsiveskite. Klubas sek. N. A. (98-99)

Susirinkimas LLD 185 kp. įvyks gegužės (May) 21 d. 7:30 val. va-ka-re, 110-06 Atlantic Ave., Rich-mond Hill, Draugai, malonėkite bū-ti, kuriem tik laikas vėlina. Kurie dar nepasimokėję už 1952 metus, pasimokėkite, taip pat ir knyga at-siimkite. — Valdyba. (97-98)

PRANEŠIMAI

SO BOSTON, MASS.

ALDLD, LDS, Meno Sąjungos ir Moterų Sąjūdos Apskričių Komite-tų narių yra šaukiamas platus svar-biausias klausimais posėdis dėl apkal-bėjimo ateinančių pirmutinių dviejų pinklių, kurie įvyks birželio 15 d. Lawrence, Mass. ir dienraščio Lais-vės — liepos 4 d. Montello. Kvie-čiame viršminėtų Apskričių komi-тетų narius dalyvauti šiame svar-biame posėdyje, kuris įvyks gegužės 25 d., 11 val. ryto, 318 Broadway. — ALDLD 7-to Apskr. sekretorius Jaskevičius. (96-99)

PEIST LANE DRUGS, Inc.

405 So. 4th Street
Cor. Hewes St.
Brooklyn, N. Y.
Visoki vaistai, kosmetikai, kūdi-kliai, ligonių kambarių reikmenys — už griežtai žemas kainas.
Receptų Specialistai:
MAX PEIST, Ph. G.
EDWIN LANE, Ph. G.
Tel. EV. 7-6235

RANDAVOJIMAI

Pasirenduoja fornišuotas kamba-rys, garu apšildomas ir visada šil-tas vanduo. Galima pasinaudoti ir virtuve. Kreiptis: 114-43 118th St. Ozone Park, N. Y. (98-99)

PARDAVIMAI

PARDAVIMAI AR ISRANDAVIMAI

Kampinis mūro namas, 7 apartmen-tų ir dvi patalpos bile kokiam biz-niui. Lenkai, rusai ir lietuviai ap-gyventoje vietoje. Tuojau bus tui-čias 6 kambarių apartamentas. Na-mas neša tiek randų, kad savininkas gali puikiai iš jų pragyventi.

Vieta gera visokiems bizniam. Tūstai apgyventa ir arti didelės dirbtuvės. Gera vieta restoranui.

Pardavimo priežastis — savininko nesveikata. Daktaro įsakymu turiu apsigyventi Arizonos valstijoje.

Kainos nesakau, noriu, kad pama-tytumėte namą ir sekciją. Parduosiu greit ir už žemą kainą, be agento. Prašau kreiptis bile laiku.

Mr. Bonetski, 121 Dodson St., Brooklyn, N. Y. (Greenpoint sekcij-je) (97-98)

REIKALAVIMAI

HELP WANTED—MALE

Reikalingas superintendentui pa-gelbininkas — handyman — prie apartamentinio namo. Lengvos dar-bo salygos ir gera mokesčiai. Kreip-tis: 1510 Ocean Parkway, Brooklyn, N. Y. (98-100)

REIKALINGAS APARTMENTAS

Norėtume gauti apartamentą sal-tą ar apšildomą, 2 viduramžiam žmonėm. Prašome pranešti: Tel. BE. 8-0582. (95-99)

Reikalinga siuvama padėvėta ma-sina. Kas tokią turite, praneškite, būsiu dėkingas. Joe Mineikis, 50 Hudson Ave., Brooklyn 1, N. Y. (98-102)

SKELBKITĖS LAISVĖJE

Užrašydė Laisvę Savo Draugui.

KASDIEN KARSTI PIETŲ PAS CHARLES VIGŪNAS

284 SCHOLES STREET
BROOKLYN, N. Y.

Taipgi puikus pasirinkimas

LIKERIŲ, VYNO ir ALAUS

Telefonas: HYacinth 7-9677

PETRAS KAPISKAS

IR

VINCAS SODAITIS

Pertvarkė ir pagerino savo

BAR & GRILL

32 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

Telephone EVERgreen 4-8174

EGZAMINUOJAM AKIS
RASOME RECEPTUS
DAROME IR PRITAIKOME
AKINIUS

Drs. Stenger & Stenger
Optometrists
394-398 BROADWAY
Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-8342

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
Gera! Patyrę Barberiai

Matthew A. BUYUS

(BUYAUSKAS)

LAIDOTUVIŲ
DIREKTORIUS

426 Lafayette St.
Newark 5, N. J.
MAarket 2-5172

Dr. A. Petrika

DANTŲ GYDYTOJAS

221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVERgreen 7-6868

VALANDOS:
9-12 ryte; 1-8 vakare
Penktadienis uždaryta